

**ÚSTŘEDNÍ
KNIHOVNA
ČVUT V PRAZE**

Výroční zpráva

2018

Zpracovaly:

PhDr. Marta Machytková, Mgr. Michaela Morysková, PhDr. Barbora Ramajzlová

Podklady připravily:

Mgr. Tereza Bártová, Ing. Tereza Karlová Ph.D., PhDr. Lenka Krejčová, PhDr. Helena Kovářiková,
Mgr. Lenka Hrdličková Ph.D., Mgr. Tereza Šorejsová, PhDr. Ludmila Tichá

květen 2019

1. Obsah

1. Obsah	3
2. Úvod	5
3. Ústřední knihovna – organizace a financování	6
3.1 Organizace a řízení	6
3.2 Knihovní rada	6
3.3 Financování ÚK.....	7
3.4 Spolupráce s fakultami, katedrami	7
4. Fondy informačních zdrojů	8
4.1 Stav fondů, přírůstek.....	8
4.2 Fond elektronických knih	9
4.3 Akvizice informačních zdrojů	9
4.4 Projekt OP VVV – Podpora rozvoje studijního prostředí na ČVUT v Praze	9
4.5 Prodejní výstava knih	9
5. Financování informačních zdrojů	11
5.1 Financování tištěné knižní literatury	11
5.2 Financování elektronických knih	11
5.3 Financování tištěných oborových časopisů	12
5.4 Financování konsorciálních e-zdrojů – CzechELib	12
5.5 Financování nekonsorciálních e-zdrojů	12
5.6 Financování nástrojů, služeb a publikačních standardů	12
5.7 Financování informačních zdrojů – rekapitulace.....	13
6. Uživatelé	14
7. Služby	15
7.1 Výpůjční služby.....	15
7.2 Elektronické služby	16
7.3 Rešeršní a konzultační služby	17
8. Webové stránky, propagace	18
8.1 Webové stránky	18
8.2 Propagace a komunikace s uživateli	18
9. Zajištění a zpřístupnění elektronických informačních zdrojů (EIZ)	20
9.1 Zhodnocení dostupnosti EIZ v roce 2018	20
9.2 Statistické sledování využití EIZ.....	20
9.2.1 Multioborové zdroje	21
9.2.2 Citační databáze a rejstříky	22
9.2.3 Oborové informační zdroje	22
10. Podpora studia	24
11. Podpora vědy a výzkumu	26
12. Podpora vědeckých časopisů na ČVUT (Acta Polytechnica)	28
12.1 Redakce Acta Polytechnica	28
12.2 Publikační standardy	28
13. Budování institucionálního repozitáře	30

14. Informační infrastruktura	31
14.1 Technické a technologické vybavení ÚK	31
14.2 Knihovní systém Aleph	31
15. Prostory	32
15.1 Prostorová situace.....	32
16. Personální situace	33
17. Mezinárodní a národní spolupráce	34
17.1 Členství v odborných orgánech a organizacích	34
17.2 Zahraniční cesty, konference, stáže	36
17.3 Hosté v ÚK	36
18. Projekty (grantová a rozvojová činnost)	37
18.1 Realizované v roce 2018	37
19. Publikáční a přednášková činnost	38
20. Přílohová část	39
Seznam zaměstnanců k 31. 12. 2018.....	39

2. Úvod

Uplynulý rok můžeme nazvat jako ten, ve kterém jsme se přesvědčili, že dokážeme překonat překážky a plnit kvalitně všechny služby vysokoškolské knihovny tak, jak to od nás akademická obec očekává.

Zapojili jsme se do řešení projektu OP VVV – Podpora rozvoje studijního prostředí na ČVUT v Praze, kdy se nám podařilo na základě konkrétních požadavků pedagogických pracovníků získat nejnovější a nejpotřebnější informační zdroje pro výuku. V oblasti podpory studia se dařilo rozvíjet informační a publikační gramotnost studentů, pro doktorandy jsme rozšířili kurzy na více fakult a ústavů ČVUT a nabídli aktualizovaný e-learningový kurz. Zaměřili jsme se na konzultace k autorsko-právní problematice a etice. Poskytli jsme podporu a konzultace dalším redakcím vědeckých časopisů ČVUT k publikačním standardům, zásadám a praktikám vědeckého publikování a evaluaci. Pracovali jsme společně s VIC na propojení IS komponenty V3S a *Digitální knihovny ČVUT*, na uložení a zveřejnění plných textů publikací autorů ČVUT.

Uplynulý rok 2018 můžeme nazvat jako ten, ve kterém jsme se stěhovali. Plánovaně a úspěšně se stěhovala lokální knihovna FBMI po rekonstrukci budovy na Sítiné do nových prostor. V odlišné situaci se ocitlo centrální pracoviště ÚK. Změnou nájemní smlouvy mezi ČVUT a NTK ztratila ÚK možnost užívat původní prostory, část pracovníků se přestěhovala v rámci budovy NTK a část pracovníků se stěhovala do budovy ČVUT na ulici Jugoslávských partyzánů. Nebyly to lehké měsíce.

Uplynulý rok ukázal, že naše silné stránky jsou odvaha, soudržnost a invence, se kterou umíme řešit problémy. Poděkovat chci všem svým kolegům zvláště za trpělivost, vytrvalost a profesionalitu.

Uplynulý rok byl po stránce pracovních výkonů úspěšný, o tom se lze přesvědčit při čtení jednotlivých kapitol výroční zprávy.

Marta Machytková

3. Ústřední knihovna – organizace a financování

3.1 Organizace a řízení

ÚK je strukturovaná na centrální a detašovaná pracoviště (lokální knihovny). Centrální pracoviště působí v budově Národní technické knihovny (NTK) v Dejvicích a v nové budově ČVUT. Lokální knihovny jsou umístěny v prostorách mimodejvických fakult (na Fakultě biomedicínského inženýrství, Fakultě dopravní, Fakultě jaderné a fyzikálně inženýrské). V tabulkách, kterými je text této zprávy doplněn, je používána pro označení centrálního pracoviště zkratka ÚK/NTK a pro označení lokálních knihoven zkratky příslušných fakult.

Funkční členění knihovny:

- **Oddělení fondů** (akvizice, zpracování a zpřístupňování fondu, správa a ochrana fondu, správa a rozvoj knihovního systému Aleph, budování *Digitální knihovny ČVUT* jako univerzitního repozitáře).
- **Oddělení služeb** (výpůjční služby, specializované služby, e-sloužby, bibliograficko-informační služby, poradenské a referenční, konzultační a reprografické služby, meziknihovní služby).
- **Oddělení podpory studia** (informační vzdělávání, zajišťování dostupnosti elektronických informačních zdrojů, výuka, školení a semináře, tvorba a správa webových stránek ÚK, propagace).
- **Podpora vědy a výzkumu** (podpora publikování, problematika Open Access, bibliometrie, hodnocení a srovnávání výsledků školy v oblasti publikování).
- **Redakce vědeckých časopisů** (vydávání celouniverzitních vědeckých časopisů, poskytování podpory publikujícím autorům a redakcím na ČVUT, podpora informační a publikační gramotnosti v celém výzkumném cyklu).
- **Sekretariát ředitelky** (řídící a koncepční činnost, tvorba a řízení projektů, strategie rozvoje ÚK, řízení lokálních knihoven).
- **Lokální knihovny** (akvizice, zpracování, zpřístupňování a ochrana fondů, výpůjční služby, elektronické dodávání dokumentů, meziknihovní služba).

3.2 Knihovní rada

Knihovní rada je podle *Organizačního řádu ÚK*, čl. 5, 6 stálým poradním orgánem ředitele. Na návrh děkanů fakult a ředitelů součástí jsou členové jmenováni rektorem na dobu určitou, a to nejvýše do konce jeho funkčního období. Ředitelka ÚK svolává zasedání Knihovní rady (KR), předkládá materiály k projednání a může pozvat hosty ke konkrétnímu bodu jednání.

KR se sešla v roce 2018 dvakrát. V novém složení byla jmenována rektorem na základě návrhů děkanů fakult a ředitelů součástí. Předsedou byl podle jednacího řádu KR na prvním zasedání v dubnu zvolen doc. Ing. arch. Petr Kordovský, prorektor pro rozvoj a strategii.

Na dubnovém zasedání ředitelka informovala o aktuální činnosti ÚK – financování, projekty, změna nájemní smlouvy mezi NTK a ČVUT, stěhování části pracovníků. Dále krátce představila *Plán činnosti na rok 2018*.

Na listopadovém zasedání informoval prorektor pro informační systém Ing. Radek Holý, Ph.D. o *Příkazu rektora č. 10/2018*, na základě kterého činnosti ÚK koordinuje a řídí prorektor ČVUT pro informační systém, a který jej ustanovuje předsedou KR. Ředitelka ÚK informovala o řešení prostorové situace ÚK a o činnosti ÚK. Část pracovníků byla přestěhována do samostatné kanceláře v 5. patře v budově NTK, část byla umístěna v budově ČVUT na ulici Jugoslávských partyzánů. Ředitelka kladně hodnotila, že služby ÚK během stěhování nebyly přerušeny, úspěšně byly realizovány všechny aktivity – zapojení do projektů, výuka, příprava e-learningových kurzů pro doktorandy a akademické pracovníky, řešení problematiky elektronického publikování studijních materiálů, využívání redakčních služeb atd.

K 31. 12. 2018 byli členy KR:

Doc. Dr. Ing. Václav Liška	Fakulta stavební
Ing. Růžena Petrová, Ph.D.	Fakulta strojní
Doc. Ing. Milan Polívka, Ph.D.	Fakulta elektrotechnická
Mgr. Jarmila Štruncová	Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská
Mgr. Hubert Guzik, Ph.D.	Fakulta architektury
Doc. Ing. Lukáš Týfa, Ph.D.	Fakulta dopravní
Ing. Ida Skopalová	Fakulta biomedicínského inženýrství

Doc. RNDr. Alena Šolcová, Ph.D.
Doc. Ing. Vít Pošta, Ph.D.
Ing. Ivo Prajer
PaedDr. Vladana Botlíková, CSc.
Ing. Karel Smolek, Ph.D.
Ing. Karel Jung, Ph.D.
Mgr. Tereza Zoulová
Prof. Ing. Vladimír Haasz, CSc.
Prof. Ing. Václav Hlaváč, CSc.

Fakulta informačních technologií
Masarykův ústav vyšších studií
Výpočetní a informační centrum
Ústav tělesné výchovy a sportu
Ústav technické a experimentální fyziky
Kloknerův ústav
Česká technika – nakladatelství ČVUT
Univerzitní centrum energeticky efektivních budov
Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky

3.3 Financování ÚK

ÚK hospodařila jako samostatná účetní jednotka s rozpočtem, který je určen metodikou rozpočtu ČVUT. Rozpočet ÚK byl tvořen nákladově podle činnosti ÚK. Byl z něj financován nákup informačních zdrojů (knihy, časopisy, e-zdroje a služby), personální a provozní zajištění ÚK, technická podpora a příslušné služby pro ÚK a platba za pronájem prostor v budově NTK a využívání prostor v budově CIIRC. Knihovna hospodařila s vlastními zdroji, kterými jsou příjmy za poplatky, služby apod. Dalšími finančními zdroji jsou granty/projekty, které ÚK v daném roce získala. Nepeněžními zdroji ÚK byly signální výtisky skript a některých tiskovin České techniky - nakladatelství ČVUT a dary.

3.4 Spolupráce s fakultami, katedrami

Spolupráce je pro činnost knihovny klíčová a podílí se na ní většina pracovníků knihovny. Potřebné informace byly zveřejňovány na webových stránkách ÚK nebo byly předávány v rámci osobních kontaktů. Pro oblast fondů (akvizice, inventarizace, předávání fondu na katedry) je pro každou fakultu a součást školy stabilně určena konkrétní pracovnice ÚK jako jejich kontaktní osoba. Vedle doplňování fondu a zajišťování tradičních služeb spolupracovala ÚK s fakultami/katedrami v oblasti podpory studia a podpory výzkumu. Tato spolupráce je popsána podrobněji v dalších částech této zprávy.

Před zahájením akademického roku 2018/2019 se zástupci dejvických fakult, pověřeni správou katederních knihoven, setkali s pracovníky ÚK. Setkání, která jsou organizovaná po fakultách již od roku 2009, mají za cíl zhodnotit spolupráci fakult s ÚK, informovat o všech oblastech činnosti a získat připomínky k práci knihovny. Na setkáních se jednalo o finančních limitech příslušných fakult, určených pro akvizici a stavu jejich čerpání v roce 2018. Pracovnice ÚK informovaly o objednávkách časopisů na rok 2019, o revizi a inventarizaci fondu na katedrách. Další informace se týkaly novinek v elektronických informačních zdrojích, konkrétních připravovaných akcích (prodejní výstava, školení a semináře) a věnovaly se tématu uchovávání a zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací na ČVUT.

4. Fondy informačních zdrojů

4.1 Stav fondů, přírůstek

ÚK buduje specializované fondy informačních zdrojů podle informačního profilu, který vychází ze zaměření studijních programů a studijních oborů a konkrétní vědecké a výzkumné činnosti fakult a ústavů ČVUT.

Tištěné fondy jsou umístěny jednak přímo v ÚK (v centrálním pracovišti ÚK v budově NTK a v lokálních knihovnách), jednak na katedrách a ústavech fakult a na vysokoškolských ústavech.

Elektronický informační fond je tvořen bibliografickými, citačními, faktografickými a fulltextovými databázemi (digitální knihovny), podrobněji v kap. 9. Dále jej tvoří elektronické knihy, které jsou zakoupeny formou trvalého nákupu nebo jsou jako kolekce e-knih přístupné na základě ročních poplatků (kap. 4.2).

Akvizice fondu probíhala v úzké součinnosti s pedagogy a vědeckými pracovníky, a to podle zásad *Akviziční politiky Ústřední knihovny ČVUT*. Z finančních prostředků ÚK byly pořizovány informační zdroje určené pro celou školu. Z prostředků fakult a ústavů byly hrazeny oborově zaměřené informační zdroje, studijní literatura, doporučená literatura k předmětům dané fakulty, české a zahraniční časopisy tematicky zaměřené na studijní a vědní obory dané fakulty či ústavu.

Nový přírůstek v roce 2018 byl evidován v počtu 6 175 knihovních jednotek. Tvořily ho tištěné a elektronické publikace, které byly převážně pořizovány nákupem (3 088 tištěných knihovních jednotek, 1 264 titulů e-knih), část přírůstků, v počtu 580 knihovních jednotek, byla získána jako signální výtisky (tiskoviny vydávané Českou technikou – nakladatelstvím ČVUT) nebo dary. Další část přírůstků tvořily vysokoškolské kvalifikační práce (1 243 knihovních jednotek). Vývoj přírůstků za posledních deset let je uveden v tab. 1.

ÚK ČVUT	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
přírůstky	8 899	7 295	7 211	6 969	7 199	6 987	6 003	4 570	6 546	6 175

tab. 1

V roce 2018 bylo z celkového knihovního fondu vyřazeno celkem 2 765 knihovních jednotek, z toho 2 690 obsahově zastaralých nebo opotřebovaných dokumentů, které byly vyřazeny z katederních knihoven dejvických fakult a z centrálního fondu na centrálním pracovišti ÚK.

Vývoj objemu knihovního fondu ČVUT za posledních deset let je dokumentován v tab. 2.

ÚK ČVUT	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
knih. fond	505 190	499 109	497 644	483 345	486 096	484 114	482 605	479 601	482 250	485 660

tab. 2

Časopisecký fond v roce 2018 tvořilo 287 titulů časopisů, z toho bylo 280 titulů v tištěné podobě a 7 titulů bylo pouze v elektronické podobě s možností přístupu pro celé ČVUT. V tištěné podobě byla pořizována jen zásadní periodika, která jsou pro dané katedry důležitá a která jsou jedinečná/unikátní. Jednotlivých exemplářů tištěných časopisů se odebíralo 293. V tab. 3 jsou uvedeny počty časopiseckých titulů za posledních deset let.

ÚK ČVUT	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
počet titulů časopisů	620	442	428	389	355	341	320	325	310	287

tab. 3

Od roku 2009 platí dohoda, že jedinečné časopisy (tj. ty tištěné tituly, které odebírá jenom ÚK) jsou umístěny ve společné studovně časopisů NTK ve 3. patře. V roce 2018 to bylo 37 titulů časopisů financovaných z limitů fakult (FEL, FS, FSv, MÚVS) a z rozpočtu ÚK. Oproti předchozímu roku došlo ke snížení o dva tituly (*Radio Science* a *Water Resources Research*), které byly zařazeny do kolekce STM konsorcia *Wiley* a jsou v elektronické verzi přístupné zaměstnancům a studentům ČVUT. Ve studovně časopisů jsou k dispozici aktuální čísla a kompletní předcházející ročník. Vázané ročníky z let 2009-2017, výběrově se jedná o 17 titulů, byly podle klasifikace LCC zařazeny do fondu NTK (s označením majetek ČVUT a RFID čipem ČVUT). Dostupné jsou pouze prezenčně, zbývajících 20 jedinečných titulů je uloženo v našem skladu. Ostatní oborové časopisy jsou umístěny na katedrách a ústavech. Seznamy aktuálně odebíraných časopisů na ČVUT jsou uvedeny na stránkách knihovny.

4.2 Fond elektronických knih

Fond elektronických knih trvale zakoupených je budován od roku 2008. K 31. 12. 2018 bylo v knihovním fondu ČVUT evidováno 2 641 e-knih. V roce 2018 bylo na základě konkrétních požadavků akademických pracovníků nově zakoupeno 1 264 titulů, z toho 1 248 e-knih bylo pořízeno v rámci projektu OP VVV (více v kap. 4.4).

Trvale zakoupené e-knihy jsou zpřístupňovány na platformě agregátorů Proquest, EBSCO a na platformě vydavatelů Elsevier, Wiley a Springer. K dispozici jsou statistiky využívání e-knih v ukazateli *Stažené články/kapitoly*. V roce 2018 bylo využito 1 102 kapitol e-knih poskytovatele platformy Elsevier, 3 640 kapitol a článků z e-knih a referenčních příruček poskytovatele Wiley a 314 dokumentů z e-knih na platformě EBSCO.

Součástí elektronického informačního fondu jsou **kolekce elektronických knih** zpřístupněných na základě roční licence. Ke kolekci *Lecture Notes in Mathematics*, kolekci *Lecture Notes in Computer Science* a *Springer eBook Collection in Computer Science* je zajištěn přístup službou *SpringerLink* v rámci konsorciální licence. Zájem o kolekce se výrazně zvyšuje, celkem bylo v roce 2018 přečteno 86 488 dokumentů.

V roce 2018 byl zajištěn přístup ke kolekci elektronických knih *Proquest E-book Central* (do jedné platformy byly spojeny kolekce *E-book library* a kolekce *ebrary*), která obsahuje více než 30 tisíc titulů. Celkem bylo z této kolekce přečteno 35 437 plných textů částí knih. Dále byl zajištěn přístup k celé kolekci *Knovel*, která obsahuje e-knihy a referenční příručky z technických oborů. Využito bylo 7 255 plných textů.

4.3 Akvizice informačních zdrojů

V roce 2018 byly realizovány nákupy většinou na základě požadavků pedagogů a vědců. Na akvizici studijní literatury měla vliv doporučená literatura k oborům či předmětům vyučovaným na ČVUT, příp. k tématům závěrečných prací, a produkce univerzitního nakladatelství. Zdrojem pro cílený nákup byly také publikační aktivity autorů ČVUT. Pro naplnění akvizičních požadavků jsou systematicky vyhledávány volně dostupné zdroje.

Akviziční proces knihovny je také ovlivněn řadou souvisejících faktorů, jako je objem produkce českých tištěných titulů odborných a univerzitních nakladatelství ve srovnání se světovou nabídkou, růst volně dostupných e-dokumentů, široká nabídka komerčních elektronických informačních zdrojů a zájem uživatelů získat dokument co nejdříve. Knihovna se v posledních letech snažila hledat také nové formy doplňování knihovního fondu a nabízí služby krátkodobých elektronických výpůjček *Flexibooks* a *Proquest Ebook Library (EBL)*, které lze brát jako formu krátkodobé akvizice – dokument se nemusí vždy kupovat do fondu knihovny.

4.4 Projekt OP VVV – Podpora rozvoje studijního prostředí na ČVUT v Praze

V roce 2018 byla akvizice informačních zdrojů podpořena projektem *Podpora rozvoje studijního prostředí na ČVUT v Praze* – v rámci programu OP VVV, Výzva č. 02_17_044, řešení Aktivita č. 3: *Informační zdroje pro výuku*. Projekty č.: CZ.02.2.67/0.0/0.0/17_044/0008539 OP VVV a CZ.02.2.67/0.0/17_044/0008540.

Jednalo se o náročný akviziční proces, který se týkal všech studijních oborů ČVUT. E-knihy byly vybrány na základě konkrétních požadavků pedagogických pracovníků tak, aby byly získány nejnovější a nejpotřebnější informační zdroje pro výuku. Jednalo o trvalý nákup e-knih v počtu 1 248 titulů v hodnotě 4 068 547,84 Kč. Všechny tituly byly akvizičně zpracovány, informace o nich byly zveřejněny prostřednictvím katalogu knihovny, postupně následovalo katalogizační zpracování. Projekt pokračuje i v roce 2019.

4.5 Prodejní výstava knih

Výstava tištěných zahraničních knih **NOV@2018 – Knižní novinky v technických oborech** se konala ve dnech 22. – 26. října 2018 v prostorách Fakulty elektrotechnické. Vedení fakulty umožnilo uspořádat výstavu ve velmi navštěvované studovně FELCafé. Na výstavě byly prezentovány knihy autorů ČVUT a dalších českých autorů technických oborů, kteří publikují své práce v zahraničí. Dále byly představeny učebnice světových univerzitních nakladatelství a nejnovější knihy z technických oborů, které vydala renomovaná zahraniční vydavatelství. Výstava byla otevřena celý týden do pozdních odpoledních hodin. Záměr i cíl výstavy byl naplněn – tištěný knižní fond ÚK byl obohacen o hodnotné zahraniční tituly pro obory studované na ČVUT. Výstava byla realizována s podporou projektu *Fondu na podporu celoškolských aktivit ČVUT (FCA) 2018* ve výši 60 000,- Kč na nákup knih. Tradiční výhodou byla mož-

nost využití výstavní slevy, kterou dovozce (firma Kuba Libri) nabídl. Na výstavu bylo dovezeno celkem 435 knih, z toho bylo do fondu ÚK zakoupeno 181 knih v celkové hodnotě 445 866,- Kč. Z prostředků FCA bylo pořízeno 16 titulů. Z rozpočtu ÚK se uhradilo 13 titulů. Dalších 152 titulů bylo hrazeno z limitů fakult a z rozpočtů a grantů kateder.

obr. 1

5. Financování informačních zdrojů

Financování nákupů informačních zdrojů se řídilo pravidly *Akviziční politiky Ústřední knihovny ČVUT*. Jako každoročně fakulty a ústavy stanovily tzv. limity – konkrétní finanční částky z rozpočtů fakult a ústavů, určené pro nákup studijní literatury. Z těchto prostředků mohla na základě konkrétních požadavků ÚK nakupovat a na konci roku provedla zúčtování těchto částek. ÚK také zajišťovala nákupy z grantových finančních prostředků, příp. fakultních rozpočtů, a celoškolský nákup e-knih z projektu OP VVV.

Z rozpočtu ÚK se v roce 2018 financovaly především informační zdroje a služby, které jsou dostupné všem pracovníkům a studentům ČVUT. Takto byly financovány nákupy tištěných knih a časopisů, které jsou umístěny v centrálním pracovišti. Z rozpočtu byly financovány i některé e-knihy a vzhledem k podmínkám nákupu e-knih z projektu OP VVV hradila knihovna 5 % z jejich celkové ceny – celková částka je uvedena v položce e-knihy.

ÚK hradila konsorciální poplatky za přístup k elektronickým informačním zdrojům v rámci projektu CzechELib (více v kap. 9), částka je uvedena v položce rozpočtu *konsorciální poplatky (CzechELib)*. Další položkou jsou *e-zdroje nekonsorciální*, tj. náklady na licenční poplatky plně hrazené ÚK. V položce *nástroje, služby, publikační standardy* jsou uvedeny náklady na licenční poplatky, poplatky za služby a členství v příslušných organizacích, které souvisí se zajišťováním EIZ a publikováním – podrobněji v kapitole 5.6.

V roce 2018 získala ÚK finanční podporu z *Fondu celoškolských aktivit (FCA)* ve výši 60 tis. Kč na nákup tištěných knih (popsáno v kap. 4.5). Náklady z rozpočtu ÚK jsou po jednotlivých položkách uvedeny v tab. 4.

Náklady z rozpočtu ÚK 2018	knihy	e-knihy	časopisy	konsorciální poplatky (CzechELib)	e-zdroje nekonsorciální	nástroje, služby, publikační standardy	Celkem
cena (v Kč)	118 963*	205 632	2 587	9 105 054	172 990	642 074	10 247 300

* je zde započtena podpora z projektu FCA ve výši 60 tis. Kč

tab. 4

5.1 Financování tištěné knižní literatury

Knižní literatura (tištěné monografie, sborníky, učebnice a skripta) byla v roce 2018 nakoupena celkem za 2 910 798,85 Kč. Z rozpočtu ÚK bylo uhrazeno 58 963,- Kč a z FCA na výstavní knihy to bylo 60 000,- Kč. Většina nákupů tedy byla hrazena z limitů fakult a ústavů a z dalších prostředků kateder a získaných grantových prostředků, a to v celkové výši 2 791 835,85 Kč.

5.2 Financování elektronických knih

V roce 2018 byly zakoupeny 1 264 tituly e-knih. Z toho celkem 1 248 titulů bylo pořízeno v rámci projektu OP VVV, č. 44 – *Podpora rozvoje studijního prostředí na ČVUT v Praze*. ÚK tak zajišťovala pro celé ČVUT trvalý nákup vybraných e-knih v hodnotě 4 068 547,84 Kč, z toho 95 % bylo hrazeno z prostředků projektu a spoluúčast ve výši 5 %, tj. 203 427,39 Kč, zaplatila ÚK ze svého rozpočtu. Dalších 16 titulů e-knih v hodnotě 78 415,- Kč bylo zapláceno z prostředků fakult (76 210,- Kč) a z rozpočtu ÚK (2 205,- Kč). Dále ÚK ze svého rozpočtu hradila licenční přístup ke všem kolekcím e-knih (viz kap. 4.2).

5.3 Financování tištěných oborových časopisů

Oborové časopisy byly financovány z limitů jednotlivých fakult a ústavů a z prostředků kateder, minimální částkou také z rozpočtu ÚK. Konkrétně bylo z limitů zaplacen celkem 866 459,- Kč, z prostředků kateder 172 000,- Kč a 2 587,- Kč platila ÚK ze svého rozpočtu. Celkem byly oborové časopisy financovány částkou 1 041 046,- Kč.

5.4 Financování konsorciálních e-zdrojů – CzechELib

ČVUT se přihlásilo k členství v CzechELib, na jehož základě čerpalo cca 50% podporu na vybrané konsorciální informační zdroje. Finanční náklady na rok 2018 byly hrazeny jako náklady daného roku prostřednictvím CzechELib (Národní centrum pro elektronické informační zdroje), více v kap. 9 této zprávy.

V tab. 5 jsou uvedeny konkrétní částky, kterými byly z rozpočtu ÚK placeny poplatky za přístup k e-zdrojům. Uvedené platby byly vázány uzavřenými smlouvami pro období 2018 – 2020.

E-zdroje konsorciální	Cena (v Kč)
EBSCO, IEEE, ScienceDirect, Scopus, WoS, Knovel	7 067 869
ACM DL, IOP, Sage, MathSci a časopisy AMS, E-book Sci Tech, APS	866 027
SAE	277 981
Wiley	495 228
Springer	614 369
Celkem	9 322 174
Vratka*	217 320
Celkem	9 105 054

* vyúčtování zálohových faktur CzechELib

tab. 5

5.5 Financování nekonsorciálních e-zdrojů

Náklady na přístup k nekonsorciálním e-zdrojům tvořily licenční poplatky, které nebyly financovány s žádnou mimorozpočtovou finanční podporou. V roce 2018 se jednalo pouze o platbu za databázi ASPI (tab. 6). Informační zdroje *Helgi Library*, normy *ASTM (IHS)* byly uhrazeny v roce 2017 jako předplatné na rok 2018. Napříště to již budou vždy náklady daného roku, tzn. až v roce 2019.

E-zdroje nekonsorciální	Celkem (v Kč)
ASPI	172 990

tab. 6

5.6 Financování nástrojů, služeb a publikačních standardů

Dalšími náklady byly poplatky za používání nástrojů - *Citace PRO*, který usnadňuje tvorbu citací, a *Klasifikační web Kongresové knihovny LCC*, podle kterého je tříděn knihovní fond ÚK. Dále byl hrazen analytický nástroj *InCites*, který pracuje nad daty citační databáze *Web of Science*. Třetina jeho ceny za rok 2018 byla placena jako předplatné v roce 2017, dvě třetiny byly hrazeny v roce 2018. Celkově tyto poplatky činily 358 740,- Kč (položka *nástroje*). Poplatek za vyhledávač *Summon* byl hrazen v roce 2017 jako předplatné na rok 2018. Napříště bude tento poplatek účtován jako náklad daného roku, tzn. až v roce 2019.

Financována byla služba krátkodobých výpůjček *Flexibooks*, služba *Rozečti.se* a meziknihovní služby na národní i mezinárodní úrovni – celkem za 63 634,- Kč (položka *služby*). Samostatně byly sledovány v položce *publikační standardy* platby za členství v organizacích/systémech, které usnadňují identifikování autorů a jejich výstupů. Jedná se o platby *ORCID*, *Cross Ref*, *DOI* a členství v konsorciu

SCOAP³, které v roce 2018 stály 219 700,- Kč. Všechny tyto náklady byly hrazeny z rozpočtu ÚK a jsou uvedeny v tab. 7.

Nástroje, služby, publikační standardy	Cena (v Kč)
nástroje	358 740
služby	63 634
publikační standardy	219 700
Celkem	642 074

tab. 7

5.7 Financování informačních zdrojů – rekapitulace

Celkové náklady v roce 2018 na pořízení informačních zdrojů a služeb pro ČVUT, bez ohledu na zdroje jejich financování, činily 18 018 926,- Kč. Částka je proti loňskému roku výrazně vyšší, příčinou je jiný způsob účtování nákladů na konsorciální elektronické informační zdroje. Od roku 2018 jsou platby za EIZ vždy nákladem daného roku. Nižší částka je v položce *nekonsorciální zdroje*, protože některé zdroje se staly se od roku 2018 součástí konsorciálních nákupů prostřednictvím CzechELib (více v kap. 9) a některé EIZ jsou nákladem roku 2019.

V tab. 8 je přehled vynaložených nákladů po jednotlivých položkách.

Celkové náklady 2018	knihy	e-knihy	časopisy	konsorciální e-zdroje	nekonsorciální e-zdroje	nástroje, služby, publikační standardy	Celkem
cena (v Kč)	2 910 799	4 146 963	1 041 046	9 105 054	172 990	642 074	18 018 926

tab. 8

V tab. 9 uvádíme srovnávací přehled nákladů na financování informačních zdrojů za knižní a časopisecká literatura v tištěné podobě, elektronické knihy, licenční poplatky a finanční spoluúčasti za přístup k elektronickým informačním zdrojům, službám a nástrojům v období 2009 – 2018.

Informační zdroje	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
celkem (v Kč)	11 189 663	11 958 566	10 745 542	9 649 927	14 476 545	15 156 835	14 934 631	16 028 396	7 475 171	18 018 926

tab. 9

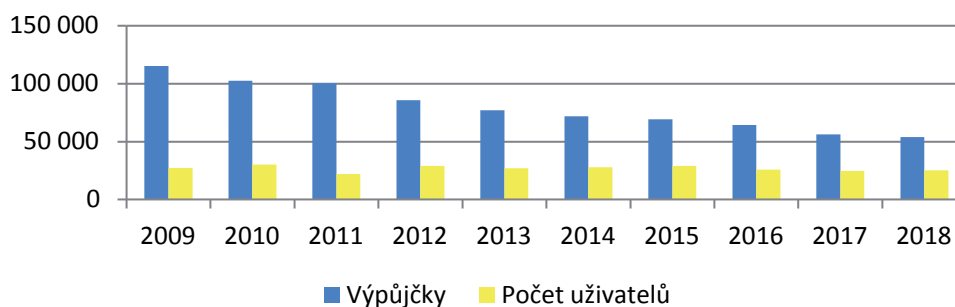
6. Uživatelé

Podle *Knihovního řádu ÚK ČVUT* jsou interními uživateli učitelé, vědečtí a odborní pracovníci ČVUT, studenti ČVUT všech typů studia, včetně programů celoživotního vzdělávání v rámci univerzity, dále ostatní pracovníci ČVUT a zahraniční studenti/profesoři na stáži na ČVUT. Externími uživateli jsou studenti a pracovníci jiných vysokých škol a odborná veřejnost. Služby jsou poskytovány formou meziknihovní služby také jiným knihovnám a informačním institucím v ČR.

Databáze uživatelů ÚK se odvozuje od databází studentů a pracovníků školy v rámci Informačního systému ČVUT. Vycházíme ze skutečnosti, že všichni pracovníci a studenti jsou uživateli ÚK – jejich fondů a jejich služeb dostupných v rámci počítačové sítě školy. Uživateli nejsou jen ti, kteří si půjčují fyzické dokumenty nebo navštěvují studijní prostory, ale všichni, kteří mají zájem a možnost přistupovat k elektronickému fondu, nástrojům a službám. K 31. 12. 2018 bylo v databázi uživatelů evidováno 25 400 uživatelů.

Celkově na všech pracovištích ÚK bylo uskutečněno 53 975 výpůjček. Graf 1 dokumentuje vývoj počtu výpůjček a počtu uživatelů v období 2009 – 2018.

Vývoj počtu výpůjček a uživatelů

graf 1

Pro ÚK je důležité sledování návštěvnosti v budově NTK, protože studenti ČVUT zde tvoří významnou uživatelskou skupinu. Návštěvnost budovy (myslí se chráněný prostor za turniketem) je vykazována prostřednictvím evidenčního systému NTK. V roce 2018 bylo zaznamenáno 211 092 vstupů na studentské a zaměstnanecké karty ČVUT do budovy NTK. Sledován byl také údaj o využívání noční studovny uživateli z ČVUT, kde bylo v roce 2018 evidováno 7 451 návštěvníků.

obr. 2

7. Služby

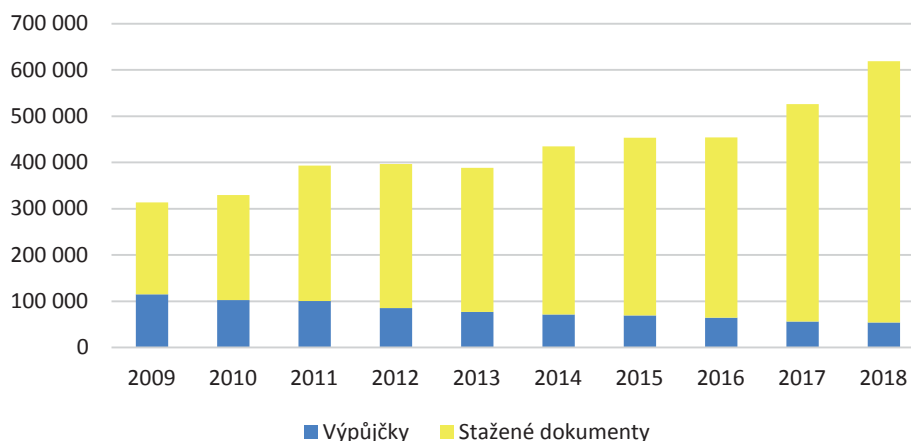
7.1 Výpůjční služby

ÚK zajišťovala výpůjční služby na všech pracovištích, a to formou absenčních, prezenčních a meziknihovních výpůjček.

V centrálním pracovišti ÚK jsou dvě výpůjční místa s asistencí (v 2.NP v hale služeb a v 5.NP v chráněném prostoru studovny ÚK). Uživatelé mohou ve studovně také využívat selfcheck – samoobslužný systém pro výpůjčku a vracení knih s možností jejich prodloužení (prolongace), včetně kontroly uživatelského konta. Studijní literatura, která je uložena ve skladu, se půjčuje pouze na základě rezervace/objednávky, kterou uživatel musí provést prostřednictvím svého konta v *Katalogu ÚK* na webu. Podle této rezervace je dokument vyexpedován ze skladu a uživateli je automaticky odeslán e-mail o připravené rezervaci u výpůjčního pultu v 2.NP. Uživatel také může prostřednictvím svého konta kontrolovat, co má půjčeno, může provést prodloužení výpůjčky a provést rezervaci na již půjčený dokument. Celkově na všech pracovištích ÚK bylo v roce 2018 z fyzického fondu uskutečněno 53 975 výpůjček.

Na grafu 2 srovnáváme realizované výpůjčky fyzického fondu s počtem stažených dokumentů („výpůjček“) z elektronického fondu v daném roce. V roce 2018 jich bylo 564 756. V současné době sledujeme jako jeden z výkonových ukazatelů součet realizovaných výpůjček z obou fondů, které jsou poskytovány uživatelům. Vývoj fyzických a elektronických výpůjček ukazuje stabilitu a růst zájmu o elektronický fond (EIZ) a význam fyzického fondu v poskytovaných službách knihovny.

Porovnání fyzických výpůjček a stažených e-dokumentů
(pouze plných textů)

graf 2

Volně přístupný fond ve studovně v 5.NP je určen zejména k prezenčnímu studiu, ale některé dokumenty si uživatel může vypůjčit absenčně. Celkem je zde umístěno skoro 35 tisíc knihovních jednotek – knižní literatura z oborů dejvických fakult. Také je zde umístěno 2 300 dizertačních a habilitačních prací obhájěných na dejvických fakultách. Pro úplnost 1 300 těchto prací je pak umístěno ve skladu. Od 19. 2. 2018 došlo ke změně provozní doby studovny. Otevírací hodiny byly rozšířeny, a to v samoobslužném režimu (bez asistenční služby knihovníka), zpravidla od pondělí do čtvrtka od 18.00 do 22.00 hod., v pátek od 14.30 do 22.00 hod. a v sobotu od 10.00 do 22.00 hod. Ve zkušebním období byla studovna otevřena každou nedělí, přes letní prázdniny byla volně přístupná podle provozní doby budovy NTK. Zaznamenali jsme skoro 40 000 návštěv a také nárůst počtu prezenčních výpůjček.

Počet knihovních jednotek ve volném výběru byl celkově na všech pracovištích v roce 2018 v rozsahu 69 292 knihovních jednotek. V tab. 10 jsou uvedeny údaje za jednotlivá pracoviště ÚK v letech 2012 – 2018.

Volný výběr KJ	ÚK/NTK	FJFI	FD	FBMI	Celkem
2012	34 190	5 359	11 157	7 836	59 142
2013	35 172	5 573	12 343	9 128	62 216
2014	35 831	5 655	12 792	10 092	64 380
2015	36 155	5 531	19 378	11 131	72 205
2016	34 949	5 128	13 260	11 850	65 187
2017	35 505	5 170	13 524	13 783	67 982
2018	35 752	5 148	13 792	14 600	69 292

tab.10

ÚK zajišťovala výpůjčky dokumentů prostřednictvím **meziknihovní výpůjční služby (MVS)**. Meziknihovní služba patří ke standardním službám knihovny, které jsou stále požadovány. V roce 2018 bylo realizováno celkem 1 225 požadavků, které byly splněny jak klasickou výpůjčkou nebo formou dodání kopie v tištěné nebo elektronické formě. Celkem bylo dodáno 770 článků a 515 knih. Z toho ze zahraničních knihoven bylo pro uživatele ČVUT vyžádáno 198 článků v tištěné nebo elektronické podobě a bylo vypůjčeno 84 knih.

ÚK nabízela **krátkodobé výpůjčky českých a zahraničních e-knih**. Zájem byl o službu **Flexibooks**, zejména u uživatelů z FBMI, která nabízí české knihy vydavatelů Grada, Fraus, Portál, Raabe aj. E-výpůjčky jsou přístupné přímo z *Katalogu ÚK*. Výpůjční doba trvá 30 dnů. Službu pro registrované uživatele ČVUT hradí knihovna. V roce 2018 bylo uskutečněno celkem 397 výpůjček pro 175 uživatelů.

7.2 Elektronické služby

Elektronické služby se promítají do všech procesů. Týkají se výpůjčních služeb spojených s fyzickým knihovním fondem (rezervace dokumentů, prolongace výpůjček, bezhotovostní platba poplatků v *Katalogu ÚK*) nebo elektronického dodávání dokumentů. Poskytovány byly referenční služby, dále služby, které se týkají efektivního využívání elektronických informačních zdrojů, služby vztahující se k podpoře vědy a výzkumu, k podpoře informačního vzdělávání a publikačního chování.

Služby, které umožňují získat plný text přímo v prostředí předplacených databází a digitálních knihoven, patřily v roce 2018 k nejvyhledávanějším. Jejich využití bylo sledováno prostřednictvím statistických ukazatelů, o kterých se zmiňujeme v kap. 9, příp. v dalších kapitolách této zprávy.

ÚK nabízela interním uživatelům **službu elektronického dodávání dokumentů (EDD ČVUT)**. Služba EDD ČVUT (<https://edd.cvut.cz/edd/>) má svůj okruh aktivních uživatelů, který tvoří 331 akademiků, doktorandů a studentů, kteří oceňují především rychlost, se kterou pracovníci knihovny dokážou jejich požadavky splnit. V roce 2018 bylo jejím prostřednictvím vyřízeno 5 659 požadavků a dodáno 6 258 stran textu.

Elektronické služby byly rozvíjeny jako podpora vzdělávacího a vědecko-výzkumného procesu školy a to zejména v oblasti **e-referenčních služeb**. Tyto služby usnadňují uživatelům získávat a zpracovávat relevantní informace. Služby jsou určeny celé univerzitě a nejsou vázány na fyzickou návštěvu knihovny.

Uživatelům je k dispozici **discovery systém Summon**, který prohledává knihovní katalog a většinu elektronických informačních zdrojů (placených knihovnou i volně dostupných). Uživatelé tak mají z jednoho vyhledávacího prostředí přístup ke všem databázím přístupným na ČVUT, a to na úrovni abstraktu/s citací nebo plného textu. *Summon* je přístupný z hlavní stránky knihovny (v okénku s názvem *Všechny zdroje*). V roce 2018 se přístup k vyhledávači *Summon* podařilo umístit na hlavní přihlašovací stránku KOS. Dostupné statistické údaje (tab. 11) ukazují využití této služby v ukazatelích *přístupy* a *hledání*.

Vyhledávač Summon	2014	2015	2016	2017	2018
přístupy	7 128	13 354	13 499	10 663	19 020
hledání	39 053	75 064	74 940	58 493	59 753

tab. 11

Citační manažer Citace PRO na podporu publikačních aktivit studentů a akademických pracovníků je k dispozici uživatelům od roku 2015. Jedná se o český citační software, kde má každý uživatel z ČVUT po přihlášení k dispozici své konto/úložiště. *Citace PRO* nabízí vygenerování citací do několika

stovek citačních stylů. V katalogu ČVUT je u každého vyhledaného titulu/záznamu možnost kliknout na ikonu **Citace PRO** a stáhnout si správnou citaci podle ČSN ISO 690. Záznamy lze opatřovat vlastními poznámkami, klíčovými slovy, anotacemi, přikládat plný text. Záznamy lze sdílet. Po instalaci plug-in do MS Word lze při psaní dokumentů vkládat odkazy a následně vygenerovat seznam použité literatury.

Využití citačního manažeru dokladují statistické ukazatele v tab. 12, které potvrzují rostoucí zájem uživatelů o tuto službu.

Citace PRO	2015	2016	2017	2018
počet uživatelů	1 132	1 770	1 915	2 264
přístupy	4 099	9 423	11 679	13 885

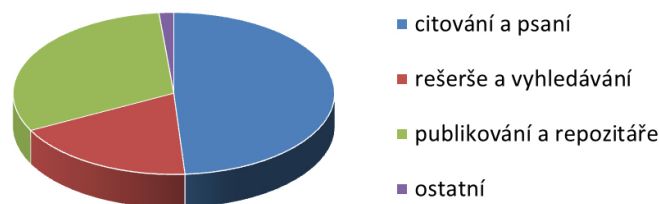
tab. 12

7.3 Rešeršní a konzultační služby

Rešerše se zpracovávají na žádost vědeckých a pedagogických pracovníků ČVUT. Přípravují se vždy ve spolupráci s nimi, aby sami mohli posoudit vhodnost zvolených elektronických zdrojů a vyladit rešeršní dotaz. Pokud nejsou plné texty dostupné přímo, knihovna poskytuje službu elektronického dodávání dokumentů. Pro studenty se rešerše nezpracovávají, ale poskytují se jim konzultace, při kterých se sami naučí používat elektronické databáze a získat plné texty.

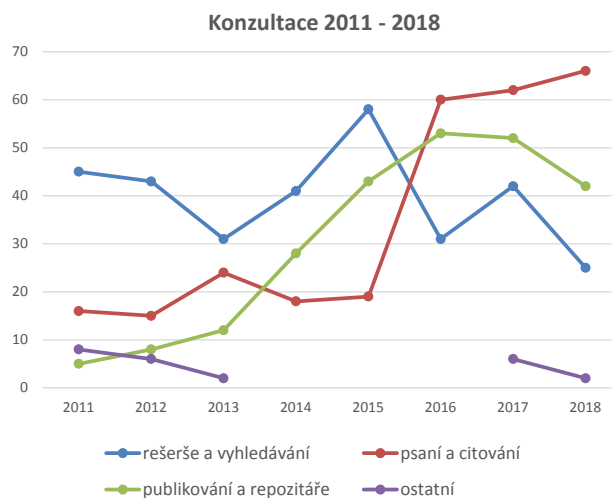
Konzultace jsou další důležitou službou knihovny. Využívají je zaměstnanci a studenti, ale také odborná veřejnost. Často jsou doplňkem a následnou službou pro účastníky vzdělávacích akcí ÚK. V roce 2018 jich bylo poskytnuto celkem 135. Do počtu konzultací nejsou zahrnuty četné telefonické nebo e-mailové dotazy. Konzultace podle témat ukazuje v procentech následující graf 3.

Konzultace podle témat

graf 3

Konzultace k psaní závěrečných prací a k citování převažují nad ostatními tématy. Vývoj zájmu o témata konzultací znázorňuje graf 4.

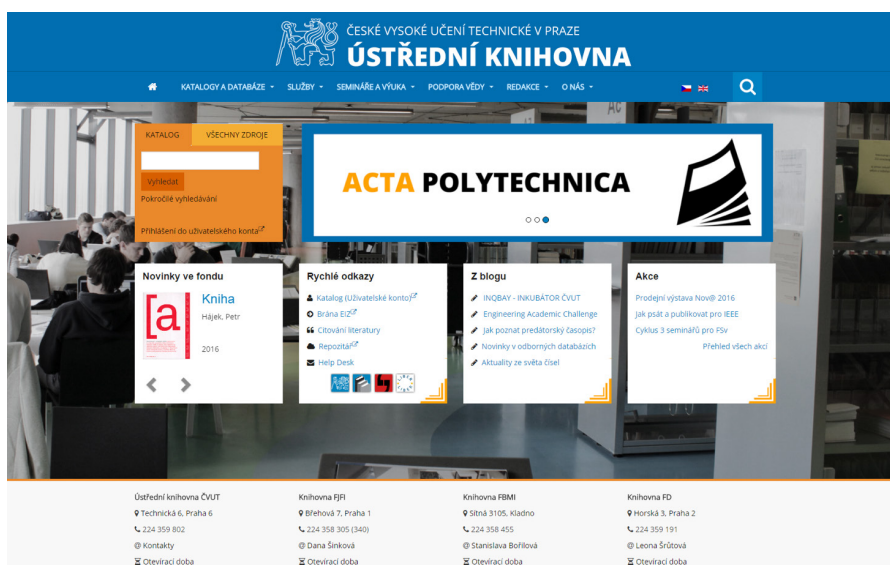
graf 4

8. Webové stránky, propagace

Webové stránky <http://knihovna.cvut.cz/> slouží jako online rozcestník ke všemu, co ÚK nabízí studentům, pracovníkům školy i odborné veřejnosti. Tvoří výchozí bod ke službám, novinkám, informacím a v neposlední řadě je to prostor pro prezentaci většiny aktivit knihovny. Jde tedy o zásadní službu, díky níž je možné oslovit neomezené množství návštěvníků.

8.1 Webové stránky

Webové stránky v současné podobě fungují již dva roky. Staly se pevnou základnou a podporou služeb. Pravidelně jsou na nich zveřejňovány akce a nejrůznější upozornění. Obsahují také návody na využívání služeb a přístup k EIZ. Abecední katalog zdrojů je s knihovním katalogem jednou z nejnavštěvovanějších stránek za celý rok. Osvědčila se také rubrika Blogu, kam jsou umísťovány příspěvky nejen z knihovny, ale i z celého ČVUT.

obr. 3

Celkem bylo v roce 2018 evidováno 134 841 unikátních zobrazení stránek a celkem 197 519 návštěv webových stránek. Největší zájem směřoval k informacím o elektronických zdrojích a k problematice psaní závěrečných prací.

8.2 Propagace a komunikace s uživateli

Kromě webových stránek využívá ÚK k propagaci své činnosti i jiné způsoby. Akce, které ÚK pořádá, jsou propagovány pomocí tištěných i elektronických plakátů a letáků, které jsou rozmísťovány po prostorách ČVUT. Využívá též konference a adresné zaslání novinek přes e-maily. Funguje na sociálních sítích. Facebook ÚK v roce 2018 registroval 740 fanoušků. ÚK spolupracuje s ostatními součástmi ČVUT v rámci PR skupiny. Tato spolupráce dává možnost lépe informovat o aktualitách v knihovně tak, aby se dostaly do širšího povědomí školy.

Během jara proběhlo několik úspěšných akcí, které zaujaly nejen svou náplní, ale také nápaditou reklamou. V dubnu to byl např. seminář *Kurz rychločtení*.

obr. 4

V roce 2018 vznikl také nový propagační materiál, který se od začátku zimního semestru promítá na televizních obrazovkách po jednotlivých fakultách (obr. 5).

obr. 5

Zároveň byla inovována koncepce propagace exkurzí a byl připravený nový design plakátů a letáků (obr. 6.).

obr. 6

Celoškolská říjnová akce *Žij studentský život* měla bohatý program. ÚK měla opět svůj stánek, kde zaměstnanci poskytovali informace nejen o službách, které knihovna nabízí, ale dávali též ad hoc konzultace k různým tématům. Účastníci akce si mohli vyzkoušet technické a vědomostní hry. Součástí stánku byl i workshop, během něhož si vytvořili vlastní záložku do knihy.

obr. 7

V roce 2018 vyšel dvakrát **Newsletter ÚK ČVUT**. První představoval nové elektronické informační zdroje, které ÚK začala zpřístupňovat uživatelům - kolekce *American Physical Society (APS)* a *SAE Digital Library Technical Papers*. Dále zde byla informace o citačním manažeru *Citavi* a analytickém nástroji nad daty *Web of Science InCites*. V dalším vydání Newsletter prezentoval vědecké časopisy ČVUT a služby redakce *Acta Polytechnica*.

9. Zajištění a zpřístupnění elektronických informačních zdrojů (EIZ)

9.1 Zhodnocení dostupnosti EIZ v roce 2018

Zajištění dostupnosti elektronických informačních zdrojů pro ČVUT patřilo i v roce 2018 k hlavním úkolům ÚK. Pokračovalo zpřístupňování multioborových a oborových informačních zdrojů, které pokrývaly ve vysoké kvalitě všechny obory rozvíjené na ČVUT.

K zásadní změně došlo ve způsobu zajišťování EIZ, a to na období 2018 – 2020. V lednu 2017 vzniklo pod Národní technickou knihovnou národní centrum CzechELib¹, jehož cílem je efektivní centrální nákup klíčových EIZ pro výzkumnou a vzdělávací sféru v ČR. ČVUT se přihlásilo k členství, na jehož základě a podle *Metodiky výběru EIZ* jsme čerpali 50% dotaci na požadované zdroje. Od roku 2018 jsou náklady na EIZ účtovány jako náklady daného roku, ne jako předplatné. Portfolio EIZ pro ČVUT bylo vybráno na základě vývoje jednotlivých zdrojů, rozboru jejich využití, předpokládaných cen apod. V roce 2018 pokračoval jejich konsorciální přístup. Zásadním multioborovým informačním zdrojem byla digitální knihovna *ScienceDirect* vydavatelství Elsevier, která zpřístupňuje plnotextovou kolekci elektronických časopisů. Dalším zdrojem je velká kolekce časopisů a knih *SpringerLink* vydavatele Springer, která také zahrnuje zdroje *Lecture Notes in Computer Science*, *Lecture Notes in Mathematics*, *Springer eBook Collection in Computer Science* a kolekce časopisů *Kluwer*. Uživatelé z ČVUT měli dále možnost využívat také digitální knihovnu *Wiley Online Library* vydavatele Wiley, která obsahuje kolekci časopisů, knih, referenčních publikací. Pokračoval také přístup k multioborové databázi *EBSCOhost* a k celé kolekci *Knovel*.

Zpřístupňovány byly oborové informační zdroje. Na prvním místě to byla elektronická knihovna *IEEE/IET Electronic Library* (na platformě *IEEE Xplore*), která poskytuje unikátní informace nejen z oboru elektrotechniky, ale díky svému neustálému vývoji se zabývá i obory, které nejsou pokryty jinými informačními zdroji. Pokračoval také přístup k digitální knihovně *ACM Digital Library*, která obsahuje plné texty časopisů a sborníků americké počítačové společnosti ACM a integruje bibliografickou databázi *Guide to Computing Literature*. Pokračoval přístup k digitální knihovně *MathSciNet*, k časopisům American Mathematical Society Journals, ke kolekci časopisů *IOP Science* a *APS ALL* (dříve *PROLA*), k časopisům kolekce *SAGE STM* a ke kolekcím e-knih *Science a Technology* na platformě *Proquest E-book Central* (dříve kolekce *ebrary Engineering and Technology*) a *Knovel*. Nově byl od roku 2018 zajištěn přístup k *SAE Digital Library Technical Papers*.

Pokračoval přístup k citačním databázím, které jsou důležité zejména pro vědeckou práci a hodnocení jejich výsledků. Jednalo se o produkty *Web of Science* a *Journal Citation Reports* vydavatele Clarivate Analytics a citační databázi *Scopus* vydavatele Elsevier. Opět se jedná o konsorciální přístup s 70% dotací. ČVUT pokračovalo v přístupu k analytickému nástroji *InCites*, který je určen k vytváření bibliometrických analýz nad daty databáze *Web of Science*.

Uživatelé ČVUT mohli využívat také nekonsorciální oborové zdroje v rámci celé školy. Měli zajištěn přístup k technickým normám prostřednictvím *IHS Standard Expert*, k faktografické databázi ekonomických a statistických údajů *HelgiLibrary* a právnické databázi *ASPI*. ÚK také zpřístupňovala různými formami elektronické knihy. Fond trvale zakoupených elektronických knih, využívaný v rámci celé univerzity, obsahoval k 31. 12. 2018 celkem 2 641 titulů (viz kap. 4.2).

Na webových stránkách ÚK jsou všechny zpřístupňované informační zdroje – komerční zdroje, zdroje v režimu Open Access a ve zkušebním režimu – soustředěny v rámci sekce *Katalogy a databáze*. Uživatelům z ČVUT jsou informační zdroje přístupné prostřednictvím IP adres ČVUT. Díky autorizaci mají uživatelé umožněn vzdálený přístup mimo domovskou síť uživatelů a mohou využít *Bránu EIZ*, připojit se přes univerzitní VPN nebo využít technologii Shibboleth.

9.2 Statistické sledování využití EIZ

V následujících oddílech jsou uvedeny výsledky statistického sledování využití EIZ na ČVUT se stručným komentářem k jednotlivým zdrojům. Řada informačních zdrojů je zpřístupňována dlouhodobě, v příslušných tabulkách uvádíme srovnání jejich využití většinou za období 2009 – 2018.

Statistické údaje jsou získány přímo od vydavatelů zdrojů, kteří v drtivé většině používají formát Counter – mezinárodní standard pro sledování stanovených ukazatelů standardizovaným způsobem.

¹ <https://www.czechelib.cz/cs/>

9.2.1 Multioborové zdroje

ScienceDirect (Elsevier)

Digitální knihovna *ScienceDirect*, která zpřístupňuje kolekci produktů a služeb vydavatelství Elsevier Science, je zásadním a velmi využívaným informačním zdrojem na ČVUT. Uživatelé mají přístup k úplné kolekci časopisů, která obsahuje bezmála 2 500 titulů vědeckých časopisů. *ScienceDirect* zpřístupňuje více než 250 000 článků v režimu Open Access. Vývoj ukazatele *Plný text* v průběhu let (tab. 13) ukazuje stabilní vysoký zájem ze strany uživatelů ČVUT.

ScienceDirect časopisy	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
plný text	86 810	85 060	91 752	103 941	145 155	163 383	183 904	187 804	181 692	199 663

tab. 13

Údaje se týkají pouze časopisecké produkce vydavatelství Elsevier, využití jimi vydaných e-knih je popsáno v kap. 4.2.

Wiley Online Library

Knihovna *Wiley Online Library* umožňuje přístup k plnotextovým verzím časopisů, knih a referenčních příruček vydavatelství John Wiley & Sons. Pro ČVUT je přístupná vybraná kolekce *STM* (technické, přírodní vědy a medicína). Producent poskytuje pouze údaje statistického ukazatele *Plný text*, tj. počet zobrazených (otevřených) plných textů článků ve formátu PDF. V tab. 14 je uveden vývoj využívání zpřístupňovaných časopisů v daném ukazateli od roku 2009. Údaje nezahrnují využití celé knihovny *Wiley Online Library*, týkají se časopisecké produkce, využití e-knih je popsáno v kap. 4.2.

Wiley Online Library časopisy	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
plný text	6 594	4 055	9 891	8 640	10 375	9 727	10 420	10 728	12 116	14 301

tab. 14

SpringerLink

Služba *SpringerLink* zpřístupňuje v plnotextové formě více než 2 000 odborných časopisů z oblasti přírodních věd, techniky, medicíny, ekonomie i sociálních a humanitních věd od vydavatele Springer a jeho dceřiných společností.

Producent poskytuje statistické údaje pro ukazatel *Plný text*. V tab. 15 je uvedeno využití od roku 2009, které potvrzuje stabilní zájem o články digitální knihovny *SpringerLink*. Údaje se týkají pouze časopisů, využití e-knih na platformě *SpringerLink* je uvedeno v kap. 4.2.

SpringerLink časopisy	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
plný text	12 850	15 856	19 303	11 623	22 207	18 417	22 649	28 709	23 821	53 495

tab. 15

EBSCOhost

Základní obsah produktu *EBSCOhost* je strukturován do dvou databází: *Academic Search Complete* – databáze vytvořená speciálně pro akademické prostředí, která tematicky pokrývá obory společenskovední a přírodovědní, ale také elektroinženýrství, stavební inženýrství, matematiku a fyziku; *Business Source Complete* – databáze tematicky zaměřená na ekonomii, finance, management, účetnictví a mezinárodní obchod. *EBSCOhost* nabízí české webové rozhraní se snadným a efektivním vyhledáváním, vzdálený přístup Shibboleth, možnost prohledávat e-knihy společně s databázemi atd. V tab. 16 je uvedeno využívání databází v ukazateli *Plný text* od roku 2009.

EBSCOhost	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
plný text	9 958	31 529	45 598	8 567	6 840	6 500	15 769	10 232	8 555	12 082

tab. 16

9.2.2 Citační databáze a rejstříky

Web of Science (WoS), Journal Citation Reports (JCR)

Databáze *Web of Science*, jeden ze dvou oficiálních zdrojů pro hodnocení výsledků výzkumné práce v ČR, je zpřístupňována na platformě *Web of Science* (dříve *Web of Knowledge*) a samotná databáze se jmenuje *Web of Science Core Collection (WoS CC)* a obsahuje rejstříky *Science Citation Index Expanded (SCI-Expanded)*, *Social Science Citation Index (SSCI)*, *Arts & Humanities Citation Index (AHCI)*, *Conference Proceedings Citation Index (CPCI)* a *Emerging Sources Citation Index (ESCI)*. Spolu s touto databází jsou zpřístupňovány ještě *KCI-Korean Journal Database*, *MEDLINE*, *Russian Science Citation Index* a *SciELO Citation Index*. Využívání všech uvedených databází je zahrnuto do celkových statistických výstupů v tab. 17, která uvádí srovnání využití od roku 2009.

WoS	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
přístupy	15 700	22 006	25 560	26 700	31 676	66 339	59 339	68 906	62 685	58 619
hledání	83 767	97 949	118 300	129 836	154 446	138 904	138 772	152 577	132 697	132 195
citace/abstrakt	96 871	103 104	142 330	127 653	254 502	264 002	139 624	216 038	228 212	103 918

tab. 17

Samostatně v tab. 18 je uvedeno využití databáze *Journal Citation Reports*, která poskytuje souhrnné citační informace o časopisech (např. Impact Factor). V dubnu 2017 bylo JCR převedeno na nové rozhraní, vydavatel postupuje jiným způsobem u sledování statistických ukazatelů, což se projevilo ve výsledcích za rok 2017 a 2018.

JCR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
přístupy	3 233	4 516	5 190	5 175	5 782	6 079	5 395	3 423	2 311	2 653
hledání	3 563	4 712	7 979	5 084	5 925	5 650	6 296	16 267	9 152	9 100
záznamy	5 970	9 919	10 784	10 619	13 249	12 399	13 833	12 916	1 262	2 113

tab. 18

Scopus

Citační databáze *Scopus* je druhým oficiálním zdrojem pro hodnocení výsledků VaV v ČR. V ukazateli *Plné texty* jsou sledovány počty odkazů na plné texty. Ukazatel *Přístupy* od roku 2018 producent nesleduje. Využití databáze za léta 2009 až 2018 je dokumentováno v tab. 19.

Scopus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
přístupy	2 976	5 816	10 646	13 751	14 367	20 131	25 306	24 727	21 724	-
hledání	10 472	19 854	28 237	34 926	42 065	54 062	54 194	54 390	45 946	44 993
citace/abstrakt	4 220	8 641	15 314	18 722	23 498	34 550	33 512	56 846	33 838	33 527
plné texty	2 761	6 616	14 321	12 242	12 261	12 025	17 461	29 515	41 858	41 647

tab. 19

9.2.3 Oborové informační zdroje

Elektronická knihovna IEEE/IET

Elektronická knihovna IEEE/IET patří mezi nejvýznamnější zdroje pro inženýrské obory, proto je její využití v prostředí ČVUT vysoké. Výsledky využívání této elektronické knihovny (tab. 20) dokládají stabilní zájem uživatelů.

IEEE/IET	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
přístupy	19 711	25 954	33 217	42 164	42 319	39 805	41 717	41 260	46 059	57 331
hledání	21 047	42 722	54 456	85 998	92 688	99 517	75 515	73 461	78 023	90 964
plné texty	32 190	47 471	54 718	54 485	57 089	54 755	54 556	54 519	72 889	88 255

tab. 20

The ACM Digital Library

Digitální knihovna ACM obsahuje plné texty časopisů a sborníků americké počítačové společnosti ACM (The Association for Computing Machinery). Vedle vlastních plnotextových publikací databáze integruje bibliografickou databázi *Guide to Computing Literature* – souhrnnou celosvětovou bibliografii literatury k oblasti Computer Science/Computing. V tab. 21 jsou uvedeny výsledky využívání podle dostupných ukazatelů.

ACM DL	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
přístupy	12 953	14 089	9 248	4 075	3 999	4 850	4 346	8 801	8 975	8 975
hledání	4 598	5 837	4 652	4 835	3 019	3 119	2 504	2 306	1 791	1 276
plné texty	4 507	6 079	4 936	7 038	6 332	4 980	6 808	4 340	5 669	4 357

tab. 21

IOP Science, APS ALL, MathSciNet, SAGE STM, SAE

Dalšími informačními zdroji je kolekce e-časopisů *IOP Science* z produkce vydavatele Institute of Physics a kolekce časopisů *APS ALL* vydávaných Americkou fyzikální společností, která zahrnuje 14 titulů. Do roku 2017 byl zpřístupňován archiv časopisů *PROLA*, od roku 2018 celá kolekce *APS ALL*.

Dlouhodobě je zajišťován přístup k digitální knihovně *MathSciNet* a nově k *AMS Journals* obsahující mj. referátový časopis *Mathematical Reviews*. Americká matematická společnost, která je jejím vydavatelem od roku 2013 poskytuje informace o počtu zobrazených bibliografických záznamů z *MathSciNet*.

Od roku 2016 byla zpřístupněna kolekce *SAGE STM*, která obsahuje 319 časopisů prestižního vydavatele SagePublisher. Jsou to stěžejní časopisy pro oblast kybernetiky a robotiky.

Od roku 2018 je přístupná *SAE Digital Library Technical Papers*, což je stěžejní zdroj informací pro navrhování, výrobu, provoz a údržbu automobilů, letadel, vesmírných vozidel, nákladních automobilů, autobusů, vlaků, lodních plavidel apod. Pro ČVUT jsou přístupné kolekce *Technical Papers* a *Journal Articles 2008 – 2017*.

Využití všech těchto zdrojů je uvedeno v tab. 22.

	2014	2015	2016	2017	2018
IOP/plný text	7 672	9 908	11 537	10 916	12 140
APS ALL /plný text	2 045	2 153	1 895	1 854	4 873
MathSciNet/záznamy	5 357	4 572	3 714	4 644	8 229
SAGE STM/plný text	-	-	1 631	2 243	2 917
SAE/plný text	-	-	-	-	1 600

tab. 22

HelgiLibrary, IHS Standards Expert, ASPI

Databáze *HelgiLibrary* je faktografická databáze, která obsahuje data o více než 95 % světové populace a globální ekonomice. Je zde přes 100 000 časových řad, více než 2,5 milionu číselných dat sesbíraných ze stovek různých veřejných zdrojů a od licenčních partnerů. Kromě statistických dat nabízí databáze i spoustu zajímavých analýz a zpráv.

Databáze *IHS Standards Expert* obsahuje informace od světových vydavatelů norem. Pro ČVUT byly předplaceny plnotextové kolekce *ASTM 03.01: Metals -- Mechanical Testing; Elevated and Low-Temperature tests; Metal* a *ASTM 03.03: Nondestructive Testing*. Přidanou hodnotou je vyhledávání v jednom prostředí. Z tohoto rozhraní jde vyhledávat ve všech normách celosvětově.

Databáze *ASPI* reprezentuje komplexní systém pro práci s právními informacemi a je dostupná pouze v rámci počítačové sítě ČVUT.

10. Podpora studia

Podpora studia spočívá v poskytování takových informací a služeb studentům, které usnadní jejich studium. Jako je vyhledávání relevantních a důvěryhodných informací a jejich použití při psaní závěrečných vysokoškolských prací. Důraz se klade na znalost základních etických i právních principů požadovaných v akademickém prostředí i v budoucí profesi. Činnost oddělení podpory studia se zaměřuje nejen na studenty, ale na celou akademickou obec ČVUT.

Témata vzdělávacích akcí se týkají práce s elektronickými databázemi, komerčními i volně přístupnými zdroji pro studium a vědu, práce s českými i zahraničními databázemi patentů a norem. Zajímavými tématy jsou právní aspekty využívání a tvorby informací, plagiátorství a ochrana intelektuálního vlastnictví. Patří k nim psaní odborných textů včetně citování.

Pedagogům se nabízí možnost požádat o přednášky či cvičení k uvedeným tématům pro jejich studenty v rámci výuky. Nabídka témat a objednávací formulář jsou vystaveny na webové stránce <http://knihovna.cvut.cz/seminare-a-vyuka/vyuka/ucast-ve-vyuce>. Všechny vzdělávací akce se zaměřují oborově – výběr elektronických zdrojů, citované zdroje, studijní materiály, příklady, ukázky i úkoly vždy odpovídají oborům a předmětům studia účastníků.

Exkurze pro začínající studenty i pro hosty ČVUT po budově NTK prezentují prostory ÚK a seznamují se službami ÚK a používáním elektronického katalogu ÚK. V roce 2018 to bylo 18 exkurzí pro 128 studentů a hostů na ČVUT.

Účast ve výuce - přednášky a cvičení pro studenty bakalářského a magisterského studia, kteří se připravují na závěrečné práce, se konají obvykle v rámci odborných předmětů. V roce 2018 jich bylo uspořádáno 35 (71 výukových hodin) pro 897 účastníků.

Semináře a přednášky pro akademickou obec se pořádají podle aktuální potřeby a na návrhy fakult. V roce 2018 bylo uspořádáno 13 takových akcí, celkem pro 323 účastníků.

obr. 8

Kurzy pro doktorandy Informace pro vědu a výzkum se pořádají na výzvu z fakult a každý semestr se otevírají také v e-learningové formě. Cílem je poskytnout informační podporu pro vědeckou práci doktorandům a uvést je do akademické sféry jako budoucí autory vědeckých publikací. V roce 2018 dokončilo kurzy s osvědčením o absolvování celkem 24 doktorandů.

Na webových stránkách ÚK je **online příručka *Jak psát***, která je obecným návodem pro přípravu a psaní závěrečných vysokoškolských prací. Fakulty ČVUT na ni odkazují své studenty. Příručka se aktualizuje podle zásad psaní závěrečných prací na fakultách. Podle ohlasů je používána i mimo ČVUT. Přístupy na stránky související s citováním znázorňuje tab. 23.

Název stránky	Unikátní zobrazení stránek
Jak psát závěrečnou práci	8 984
Jak citovat	5 110
Citační nástroje	1 462
Co je rešerše	2 233
Celkem	17 789

tab. 23

Celková statistika vzdělávacích akcí, které proběhly v roce 2018, je uvedena v tab. 24.

Typ akce	počet akcí	počet hodin	počet účastníků
přednášky	6	9	195
školení	2	8	20
semináře	5	13	108
účast ve výuce	35	71	897
kurzy pro doktorandy, e-kurzy	2	40	24
předměty	3	48	135
exkurze	18	22	128
Celkem	71	211	1 507

tab. 24

11. Podpora vědy a výzkumu

Oblast informační podpory vědy a výzkumu, podpora publikování vědeckých výstupů a podpora v oblasti nových forem vědecké komunikace patřily i v roce 2018 ke strategickým činnostem knihovny. Knihovna průběžně sleduje nové trendy v oblasti publikování a zveřejňování vědeckých výstupů a poskytuje adekvátní a efektivní informační podporou v průběhu celého cyklu vědecké práce, od informačního zajištění jednotlivých oborů až po podporu publikování výsledků – standardy odborného publikování, uložení, zpřístupnění a šíření vědeckých výstupů.

Jednou ze základních aktivit ÚK je poskytování **bibliometrických služeb**, průběžné sledování a práce s **citačními rejstříky** *Web of Science (WoS)* a *Scopus* a s nástroji pro evaluaci časopisů *Journal Citation Reports* a *SCImago Journal Rank*. Na jejich základě jsou vytvářeny publikační, citační a srovnávací analýzy a přehledy pro potřeby autorů, autorských týmů i celého ČVUT. Knihovna nabízí zpracování dat a konzultace k parametrům, které se týkají publikací, publikační strategie, citačních ohlasů a hodnocení publikovaných výsledků.

Konkrétní práce s citačními rejstříky se zaměřovala na pomoc autorům s identifikováním jejich publikačních aktivit a citačních ohlasů zejména s ohledem na kritéria habilitačních a jmenovacích řízení (citovanost, H-index).

Velké úsilí bylo průběžně věnováno opravám chybně uvedených dat v obou citačních rejstřících. Knihovna reagovala na podněty samotných autorů a poskytovala pomoc při opravě údajů o autorech a při opravě autorských profilů v citačních databázích. Dále ÚK úzce spolupracovala s Oddělením IS vědy a výzkumu VIC ČVUT a zajišťovala opravu dat v citačních rejstřících v souvislosti s vykazovací povinností vůči grantovým agenturám a RVVI. Jedná se o opravy dat v těch případech, kdy chyby na straně citačních rejstřiků brání autorům nebo ČVUT ve splnění administrativních povinností a jsou-li problémem v procesu vykazovací povinnosti vůči poskytovateli grantu i vůči RVVI.

Čištění dat ve *WoS* a *Scopus* je užitečné pro samotné autory i pro posilování celkového obrazu ČVUT v národním i mezinárodním prostředí. Pracovnice ÚK průběžně sledovaly problematiku metodiky hodnocení VaV v ČR i ve světě, zabývaly se přípravou dat pro mezinárodní hodnocení univerzit *QS World University Rankings* a *Times Higher Education World University Rankings (THE)*.

ÚK se věnovala metodice zařazení publikací do citačních databází a zprostředkovala žádosti o zařazení časopisů a konferenčních sborníků vydávaných ČVUT do databází *WoS* a *Scopus* (více v kap. 12.).

ČVUT pokračovalo v přístupu k **analytickému nástroji InCites**, který je určen k vytváření bibliometrických analýz nad daty databáze *WoS*. V roce 2018 byl plně zpřístupněn modul *Business & Analytics*. Společnost Clarivate Analytics (vydavatel *WoS* a *InCites*) ukončila začátkem roku 2018 provoz modulu *WoS Profiles*, za který prozatím neposkytuje náhradu. Vlastní customizované analýzy výzkumných a publikačních aktivit je možné vytvářet pouze na základě importu datasetu z *WoS*, či z jiných externích zdrojů.

V roce 2018 pokračovalo členství ČVUT v **ORCID** prostřednictvím ÚK. ORCID je implementovaný jako sekundární identifikátor autora do jednotlivých subsystémů v rámci IS ČVUT, konkrétně do subsystému Usermap, V3S a do *Digitální knihovny ČVUT*.

ÚK pokračovala ve sledování problematiky otevřeného přístupu (**Open Access, OA**) a reagovala na nové aspekty, které se v rámci tohoto konceptu vyskytují. Pokračovala ve sledování vlivu OA na proces a politiku odborného publikování a oblast zpřístupnění a financování elektronických informačních zdrojů. ÚK podporuje volný neomezený online přístup k publikovaným recenzovaným výsledkům VaV na ČVUT a průběžně buduje *Digitální knihovnu ČVUT* (viz kap. 13). Knihovna se i v roce 2018 zapojila do aktivit sledujících OA v českém i mezinárodním prostředí. Zástupkyně ÚK pravidelně pracují v Iniciativě otevřeného přístupu AKVŠ ČR i ve skupině pro otevřený přístup v rámci mezinárodní asociace CESAER. ČVUT se tak aktivně zapojuje do analýz např. publikačních aktivit v režimu OA i do analýz finančního dopadu OA publikování, které přináší cenné výsledky směrem k formování strategie podpory otevřeného přístupu na ČVUT.

ÚK sleduje podmínky programu **Horizont 2020** ohledně povinnosti publikování výstupů v režimu Open Access a ukládání výzkumných dat. Knihovna poskytuje cílenou metodickou pomoc řešitelům daných projektů na ČVUT, pro ukládání publikačních výstupů v režimu Open Access poskytuje platformu *Digitální knihovny ČVUT*, která povinnosti H2020 splňuje. Problematice otevřených dat se ÚK průběžně věnuje, získává informace a zkušenosti a systematicky se připravuje na cílenou pomoc řešitelům daných projektů. Zároveň v rámci členství v mezinárodních skupinách mají pracovníci ÚK možnost sledovat situaci a přímé ohlasy ze zahraničí, což je pro řešení této problematiky na ČVUT velmi cenné.

ÚK průběžně sleduje strategie odborných vydavatelů směrem k otevřenému přístupu, zejména s ohledem na finanční požadavky na OA publikování (APC – Article Processing Charges). Po pečlivém zvážení se zapojuje do takových aktivit (např. členství), které autorům ČVUT poskytnou finanční

zvýhodnění OA publikování. V roce 2018 ČVUT prostřednictvím ÚK pokračovala ve členství u vydavatele MDPI, což autorům z ČVUT přináší slevu na APC ve výši 10 %. Obdobně je ČVUT i nadále členem konsorcia SCOAP³, což autorům zajišťuje při splnění daných podmínek bezplatné OA publikování ve vybraných časopisech.

Další průběžnou aktivitou, kterou ÚK naplňovala i v roce 2018, bylo sledování vývoje v oblasti diskutabilních či potenciálně predátorských časopisů.

Nové trendy v odborném publikování (např. OA) stále více vyžadují od autorů, aby se orientovali v problematice autorského práva a autorské etiky (mluví se o tzv. copyright literacy). ÚK se touto problematikou zabývá a sleduje aktuální dění v oblasti autorských práv (včetně veřejných licencí jako Creative Commons, vydavatelských licencí či problematiku zaměstnaneckých děl). Spolupracujeme s ostatními součástmi ČVUT při řešení problémů, které vznikají v souvislosti s publikováním našich zaměstnanců i studentů. Snahou ÚK je seznamovat s tématy jako je duševní vlastnictví, autorské právo a etika, plagiátorství studenty i akademickou obec.

Informace o všech uvedených činnostech byly zveřejněny na webových stránkách v sekci *Podpora vědy* a ke všem aktivitám byly nabízeny průběžné semináře a individuální konzultace.

12. Podpora vědeckých časopisů na ČVUT (Acta Polytechnica)

12.1 Redakce Acta Polytechnica

Součástí ÚK je od roku 2014 redakce vědeckých časopisů ČVUT. Jedná se o **Acta Polytechnica** (ISSN 1210-2709, e-ISSN 1805-2363, <https://ojs.cvut.cz/ojs/index.php/ap>), mezinárodně uznávaný vědecký časopis ČVUT, který patří k tradici univerzity již od roku 1966. Je určen pro publikace z inženýrských oborů ČVUT a pro publikace z oboru matematiky a fyziky. Od ročníku 51/2011 je časopis indexován databází *Scopus*. Od ročníku 56/2016 je jeho obsah v databázi *Web of Science* v edici ESCI. Dále je obsah časopisu indexován databázemi *CAS*, *Inspecc* a *DOAJ*. Časopis je také aktivně indexován v *EBSCO Discovery Service*, který celosvětově používá přes 15 000 institucí včetně MIT a Caltech. Nárůst Scopus CiteScore dokladuje průběžný růst citovanosti časopisu, v roce 2017 – 0,52 a v roce 2018 – 0,63 (odhad k 11. 4. 2019). Současně průběžně narůstá i počet citací *Acta Polytechnica* v databázi *Web of Science*. Výsledek hodnocení *Scimago Journal Rank* za rok 2018 bude k dispozici v polovině roku 2019.

Dále se jedná o recenzovanou periodickou řadu **Acta Polytechnica CTU Proceedings** (e-ISSN 2336-5382, <https://ojs.cvut.cz/ojs/index.php/APP>), která je věnovaná publikování sborníků z konferencí pořádaných nebo spolupořádaných ČVUT. Jednotlivým sborníkům je přiřazováno ISBN. Roste počet publikovaných sborníků z konferencí i zájem ze strany organizátorů konferencí. V roce 2018 bylo publikováno sedm sborníků, v nichž bylo celkem 86 samostatných příspěvků. Vybrané sborníky jsou předkládány k posouzení pro zařazení do sborníkové kolekce (*Conference Proceedings Citation Index, CPCI*) databáze *Web of Science*. V roce 2018 byly do CPCI úspěšně zařazeny všechny tři sborníky předložené v roce 2017 a dva sborníky za rok 2018, u jednoho sborníku evaluační proces dosud probíhá. Cílem v roce 2018 bylo dosáhnout po požadovaných dvou letech evaluace celého periodika pro databázi *Scopus* (bylo zažádáno v únoru 2019). Obsah je indexován v databázi časopisů s otevřeným přístupem (*DOAJ*).

Redakce kromě publikování těchto dvou periodik poskytovala podporu a komplexní služby i dalším redakcím v rámci ČVUT - platformu pro otevřené publikování vědeckých recenzovaných časopisů OJS, nastavení a administraci publikačních standardů DOI, nástroj pro kontrolu plagiátorství *Similarity Check*. V roce 2018 bylo přiděleno celkem 369 DOI, z toho 324 pro články z 9 vědeckých časopisů vydávaných na ČVUT a 45 pro příspěvky ve sborníku z konference. Stručný přehled registrace přidělených DOI v období 2014 – 2018 uvádí tab. 25.

Typ DOI	2014	2015	2016	2017	2018	Celkem
book title	0	0	1	0	1	2
conference paper	11	0	33	290	44	378
conference title	0	0	0	1	0	1
journal article	394	353	344	284	324	1 699
Celkem	405	353	378	575	369	2 080

tab. 25

Ve spolupráci s dalšími pracovníky knihovny se redakce podílí na vzdělávacích aktivitách knihovny a na konzultační činnosti pro interní i externí uživatele. Věnovala se problematice predátorských časopisů, průběžně sledovala novinky týkající se evaluačních databází, hodnocení titulů a jejich citovanosti. Zabývala se podporou mladých začínajících autorů z ČVUT, a to formou konzultací ke všem otázkám souvisejícím s vědeckým publikováním i již zmíněnou účastí ve výuce a e-learningových kurzech.

12.2 Publikační standardy

Veškeré publikační standardy, které využívají oba tituly *Acta Polytechnica*, jsou k dispozici i všem redakcím vědeckých časopisů na ČVUT.

ÚK v roce 2018 pokračovala v členství u registrační agentury Crossref. Všichni vydavatelé publikací na ČVUT mají díky tomu pro své elektronické publikace, zejména knihy, konferenční sborníky, časopisy, datové soubory apod., možnost prostřednictvím ÚK získat trvalý identifikátor elektronického dokumentu Digital Object Identifier (DOI). Tento identifikátor je dnes referenčním standardem renomovaných vydavatelství vědecké literatury a citačních i plnotextových databází.

Redakční platformu Open Journal Systems (OJS)², která poskytuje příjemné uživatelské prostředí a zjednodušuje administraci celého redakčního procesu, ke konci roku 2018 využívalo pět publikovaných periodik. Kromě *Acta Polytechnica* a *Acta Polytechnica CTU Proceedings* tuto platformu pro otevřené publikování vědeckých recenzovaných časopisů využívaly redakce *Geoinformatics FCE CTU*, *MAD - Magazine of Aviation Development* a *Lékař a Technika – Clinician and Technology*. Dalších pět časopisů bylo spravováno v testovacím režimu. Nově se připravuje zařazení dalšího časopisu do OJS - *MECCA: Journal of Middle European Construction and Design of Cars*. OJS představuje pro univerzitu okamžitě použitelný nástroj pro on-line publikování vědeckých publikací (periodik, edic studentských prací apod.) v režimu Open Access se všemi publikačními standardy včetně kontroly původnosti textů. Umožňuje také zjednodušenou práci se zadáváním identifikátorů DOI a ORCID a splnění smluvních podmínek souvisejících s využíváním nástroje *Similarity Check*.

Díky členství v Crossref pokračovala ÚK ve využívání služby *Similarity Check*³, v celosvětovém rozsahu největší databázi textů a služby na kontrolu plagiátorství v textech odborných publikací. Nástroj *Similarity Check* je využitelný pouze pro ty vydavatele, kteří své publikace publikují s identifikátorem DOI. Je již standardní součástí redakčního procesu obou řad *Acta Polytechnica* i dalších časopisů, které svým příspěvkům přidělují identifikátor DOI. Služba je připravena pro kontrolu jakýchkoliv textů v angličtině, které budou publikovány on-line nebo uloženy do *Digitální knihovny ČVUT* (institucionální repozitář).

² <http://knihovna.cvut.cz/cs/redakce/podpora-pro-redakce/open-journal-system>

³ <https://www.crossref.org/services/similarity-check/>

13. Budování institucionálního repozitáře

Digitální knihovna ČVUT – institucionální repozitář (*DK ČVUT*) – je budována jako celouniverzitní platforma v souladu s principy otevřenosti univerzity vůči českému i mezinárodnímu prostředí, zvýšení transparentnosti výukové a vědecké činnosti a sdílení znalostí a výsledků odborných aktivit v rámci i vně univerzity. *DK ČVUT* je postavena na open source softwaru DSpace a je koncipována jako celouniverzitní prostředí pro ukládání, uchování, sdílení a prezentaci dokumentů v elektronické podobě, a to zejména vysokoškolských závěrečných prací a publikačních výstupů ČVUT, a je propojena s informačním systémem školy. Uložení publikací do institucionálního repozitáře zajišťuje online dostupnost, uchování a další šíření vědeckých výsledků ČVUT. Přístup k nim je i rovněž pro účely provádění vnitřního i vnějšího hodnocení školy.

V roce 2018 pokračovalo automatické naplňování repozitáře metadatovými záznamy a plnými texty vysokoškolských závěrečných prací. *DK ČVUT* k 31. 12. 2018 obsahovala více než 33 tisíc záznamů, z toho v roce 2018 přibylo přes 5 000 záznamů závěrečných prací.

Vedle bakalářských a diplomových prací začaly být v roce 2018 do *DK* ukládány a zveřejňovány také plné texty dizertačních prací – jako řešení projektu *DÚ 57 Elektronické odevzdávání a zveřejňování disertací ČVUT*. Výsledek projektu umožnil automatické ukládání a zveřejňování disertací do kolekce *Dizertační práce* jednotlivých fakult. Úloha, na které úzce spolupracovala knihovna s *VIC ČVUT*, byla odladěna a spuštěna v ostrém provozu na začátku roku 2018. Knihovna prováděla individuální školení a poskytovala konzultace ke správnému fungování celého procesu. V listopadu 2018 uspořádala knihovna školení *Evidence a správa disertací v KOS*, které bylo určeno referentům doktorského studia.

Proces ukládání a zveřejňování závěrečných prací funguje standardně a automatizovaně, pracovníci i studenti si zvykli a naučili se data správně zadávat. Případné nesrovnalosti, nahlášené chyby a upozornění se řeší ve spolupráci s *VIC* a referenty studijních oddělení.

Knihovna spolupracovala s *VIC* na zprovoznění ukládání plných textů do komponenty *V3S*. Konkrétně se jednalo o zpřesňování a doplňování formulářů s metadatovými údaji, definování licenčních podmínek, možnosti ukládání plného textu a oprávnění přístupu k němu, jejich export do *DSpace* a umístění do odpovídajících kolekcí.

Dále byla řešena i problematika ukládání publikačních výstupů autorů z ČVUT vzniklých v rámci řešení projektu *OpenAIRE*. Jednalo se o konverzi těchto dat z komponenty *V3S* pro sklizení ze strany portálu *OpenAIRE*. Úloha je momentálně ve fázi testování a odladování exportních můstků.

14. Informační infrastruktura

14.1 Technické a technologické vybavení ÚK

ÚK je systémově integrovaná do informační infrastruktury univerzitního prostředí, což je důležité zejména pro část centrálního pracoviště v budově NTK, která stojí mimo univerzitní síť. Podpora všech činností ÚK je založena na úzkém propojení s Informačním systémem ČVUT. Vzhledem k zásadním technickým a technologickým potřebám provozu ÚK byla podpora všech oblastí IT, včetně hardwarové, smluvně dohodnuta s VIC ČVUT a byla financována z prostředků ÚK.

Po stránce **technického vybavení** byla v roce 2018 provedena jeho plánovaná obnova – bylo pořízeno 24 počítačů a 24 monitorů, 1 notebook, 4 tiskárny a 2 čtečky čárových kódů – v hodnotě 553 548,- Kč. Všechny pracovní stanice byly jednotně spravovány a aktualizovány po stránce **softwarového vybavení**.

Ve studovně ÚK v budově NTK je využívána **technologie RFID**. Pro výpůjčku a vrácení dokumentů je zde samoobslužné zařízení – selfcheck, pro účely revize, uspořádání fondu na regálech a detekci knih se velmi dobře osvědčil digitální asistent (ruční terminál s RFID čtecím zařízením).

14.2 Knihovní systém Aleph

V průběhu roku 2018 byly řešeny různé práce související se správou a rozvojem knihovního systému. V rámci IP projektu DÚ 38 *Úpravy integračních částí Aleph* se jednalo o úpravy skriptů integrovaných do Aleph pro rozšíření služeb knihovny (nastavení PIN, TZS, e-výpůjčky *Flexibooks*). Dále byla provedena úprava katalogu pro snadnější vyhledávání fondů umístěných na katedrách a ústavech ČVUT a snadnější správu sbírek pro systémového knihovníka.

V souvislosti s pořízením e-knih z projektu OP VVV, č. 44 – *Podpora rozvoje studijního prostředí na ČVUT v Praze* byl proveden import více jak 1 200 bibliografických záznamů z různých zdrojů (*EBSCO, SUWECO, Oxford, Springer*). Byl založen účet u Online Computer Library Center, definována datová struktura, optimalizovaná pro následující vlastní import dat do prostředí Aleph. Vedle toho byl vytvořen i seznam nakoupených zdrojů v Excelu tak, aby informace o nich byla co nejdříve zveřejněna.

Řada úkonů souvisela se zavedením pravidel GDPR. Byl podepsán *Dodatek o zpracování osobních údajů v souladu s GDPR* s firmou ExLibris. Kromě analýzy autoritních záznamů, hromadné úpravy rejstříkových hesel autorů a uvedení do souladu s GDPR, byla provedena analýza procesů v knihovně, které se dotýkají problematiky GDPR a jsou zohledněny ve *Výpůjčním prohlášení* a *Knihovním řádu*. Knihovna také zpracovala dva návrhy účelů zpracování osobních údajů, jednak pro zpřístupňování fondu ÚK interním uživatelům ČVUT, jednak pro registraci uživatelů v ÚK.

V průběhu roku 2018 byly vytvořeny podklady pro následnou programátorskou činnost v komponentě KOS (Doporučená literatura). Ve stávajících formulářích v KOS určených pro vkládání citací literatury doporučené pedagogy ke studiu nejsou data ve standardizované podobě, a proto s nimi lze následně těžko pracovat, zejména při integraci s daty o studijní literatuře, která je k dispozici v knihovně ČVUT a je zpřístupňována prostřednictvím katalogu Aleph. Jednalo se o úpravu formulářů pro vkládání citací literatury ve standardizovaném formátu, k tomu byly do KOS vyexportovány data z katalogu Aleph pro jejich porovnání a případné propojení. Úloha bude pokračovat v roce 2019.

Byla provedena revize metodik a interních materiálů pro práci v prostředí Aleph, jejich úprava a sdílení na Sharepointu.

Pracovníci knihovny se účastnili pracovních setkání neformálního sdružení uživatelů knihovního systému Aleph (Sualeph), které se v roce 2018 uskutečnilo na jaře ve Zlíně a na podzim v Brně. Ve spolupráci s kolegy z VIC prezentovali na konferenci EUNIS příspěvek *Integrace knihovního systému v informačním systému ČVUT*, kde představili praktický příklad integrace univerzitní knihovny v rámci univerzitní informační infrastruktury s důrazem na organizační a technické řešení využívání automatizovaného přenosu dat mezi jednotlivými subsystemy univerzitního informačního systému.

15. Prostory

15.1 Prostorová situace

Na základě nové nájemní smlouvy mezi ČVUT a NTK, která byla uzavřena v prosinci 2017, došlo k významným prostorovým změnám na **centrálním pracovišti** v budově NTK. Zachovány byly prostory v původním rozsahu – tj. studovna v 5. patře, skladové prostory v 1. podzemním podlaží, užívání části výpůjčního pultu v 2. patře v hale služeb a u něj se nacházející úložné prostory v rozsahu 2 regálů. Novou nájemní smlouvou byl ÚK přidělen administrativní prostor v 5. patře s plochou 101,79 m². Do této samostatné kanceláře bylo umístěno 9 pracovních míst. Úhrnná plocha v budově NTK činí 882,3 m².

Vedení ÚK a část pracovníků se přestěhovala do budovy v ulici Jugoslávských partyzánů. Dislokačním příkazem rektora získala ÚK menší administrativní prostor v 7. patře (36,49 m²). Vstřícným jednáním umožnilo vedení CIIRC umístit některé pracovníky ÚK v 6. patře v kancelářích s úhrnnou plochou 166,85 m². Pro uskutečnění pracovních setkání s fakultami, konání seminářů a knižní výstavy, které byly v předchozích letech v budově NTK, byly využity prostory ČVUT.

Prostorová situace v **lokálních knihovnách** – zahrnuje veřejný prostor, tj. výpůjční oddělení, studovny a volně přístupný fond, dále kanceláře a sklady – se změnila na FBMI. V říjnu 2017 byla zahájena rekonstrukce vnitřních prostor budovy FBMI na Sítiné, knihovna FBMI byla dočasně přestěhována do budovy bývalých kladenských kasáren. V srpnu 2018 byla budova úspěšně zkolaudována a bylo možné začít knihovnu stěhovat zpět na Sítinou. Knihovnice připravily nákresy a plánky rozmístění nábytku a knihovního fondu. Před zahájením akademického roku 2018/2019 byla lokální knihovna FBMI kompletně nastěhovaná (obr. 9). Fond je uživatelům volně přístupný.

obr. 9

Počet **studijních míst**, vykazovaných za celou ÚK, se v roce 2018 díky změnám v knihovně FBMI zvýšil na 165. V tab. 26 jsou uvedeny údaje o velikosti ploch na jednotlivých pracovištích a o konkrétních počtech studijních míst.

ÚK	ÚK/NTK	FJFI	FD	FBMI	Celkem
plocha (m ²)	1085,64*	276	387	207,30	1955,94
počet míst	57	12	68	28	165

**Do úhrnné plochy dejvického pracoviště jsou započítány plochy, které ÚK užívala v roce 2018 v NTK a v nové budově ČVUT.*

tab. 26

16. Personální situace

V roce 2018 všichni pracovníci plnili svoje konkrétní úkoly, které byly podrobně popsány v předchozí části zprávy, s invencí a velkým pracovním nasazením.

Pracovní kapacita se v počtu pracovníků snížila o 2 pracovníky, v přepočtených úvazcích byl pokles 0,9 úvazku na centrálním pracovišti knihovny. V lokálních knihovnách se počet pracovníků nezměnil, na FBMI došlo k navýšení úvazku o 0,2, služby na FD a FBMI byly posíleny pracovníci z centrálního pracoviště. Rozumná organizace práce v celé knihovně umožnila plné využití všech kapacit, jejich flexibilní zastupitelnost a podporovala týmovou spolupráci. Dobře se osvědčil také systém zkrácených úvazků. Pracovníci obdivuhodně zvládli zvýšené nasazení v období stěhování centrálního pracoviště a lokální knihovny na FBMI bez negativních dopadů na služby uživatelům. Dobré vztahy na pracovišti přispívaly k celkově úspěšnému hodnocení knihovny v rámci školy.

V ÚK k 31. 12. 2018 podle dosažené kvalifikace pracovalo 17 pracovníků s VŠ vzděláním (z toho dvě pracovnice s doktorským) a středoškolské vzdělání mělo 14 pracovníků.

V tab. 27 je uveden vývoj personální situace v letech 2009 – 2018.

ÚK	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
pracovníci	34	35	33	33	31	33	32	33	33	31
úvazky	31,0	29,85	28,95	28,5	26,5	29,5	29,4	29,9	28,65	27,75

tab. 27

Konkrétní počty pracovníků a úvazků v roce 2018 podle jednotlivých pracovišť ÚK jsou uvedeny v tab. 28.

Zaměstnanci ÚK v roce 2018	ÚK/NTK	FJFI	FD	FBMI	Celkem
pracovníci	27	2	1	1	31
úvazky	23,95	2	1	0,8	27,75

tab. 28

Ekonomické činnosti (rozpočet, personalistika, finanční a mzdové účetnictví, evidence majetku apod.) zajišťovali pracovníci školy celkem v rozsahu 2 pracovních úvazků, některé činnosti se přenesly do pracovních náplní knihovníků. **Technickou a technologickou podporu** činnosti ÚK smluvně zajišťuje VIC.

Pracovníci ÚK se účastnili řady **odborných a vzdělávacích akcí**, které byly zaměřeny na rozšiřování jejich odborných znalostí a seznamování se s novinkami ve všech oblastech knihovnické a informační praxe. Celkem bylo navštíveno 21 tuzemských akcí (konferencí, seminářů, workshopů). Na řadě z nich pracovnice knihovny přednesly příspěvky, představily postery a na 2 akcích vystoupily s vyzvanou přednáškou. Knihovna sama se podílela na pořádání 4 seminářů. Pro svoje pracovníky uspořádala školení pracovníků pro práci v prostředí Sharepointu a pravidelný seminář *Knihovna knihovně*.

Účast na **mezinárodních akcích** zahrnovala 4 konference s aktivní účastí, 4 pracovní setkání a účast v závěrečném programu *Emerging Leaders Programme* organizace LIBER, 3 stáže v Anglii a Řecku. Přínosem byla také studijní cesta 3 pracovníků do saských knihoven.

17. Mezinárodní a národní spolupráce

17.1 Členství v odborných orgánech a organizacích

Asociace knihoven vysokých škol ČR, z. s. (AKVŠ)⁴

ČVUT patří od roku 2002 k zakládajícím členům Asociace a po celou dobu se aktivně podílí na její činnosti. V roce 2018 pracovala Marta Machytková ve funkci jednatelky Výkonného výboru. V *Odborné komisi pro informační vzdělávání a informační gramotnost* AKVŠ pracovaly Zdena Cívínová, Ludmila Tichá, Michaela Morysková a Tereza Bártová. V *Iniciativě pro podporu otevřeného přístupu* pracovala Lenka Hrdličková.

V roce 2018 se Asociace vedle klíčových aktivit, týkajících se otevřeného přístupu, podpory vědy, výzkumu a vzdělávání, zabývala řadou aktuálních témat, intenzivně spolupracovala s vedoucími knihoven členských vysokých škol, uspořádala řadu seminářů. Ve spolupráci se Západočeskou univerzitou v Plzni byla ve dnech 30. a 31. 10. 2018 uspořádána konference *Bibliotheca academica 2018*. V posterové sekci byly prezentovány postery Michaely Moryskové k účasti na konferencích ICEPOPS a LILAC 2018 a Lenky Hrdličkové (Němečkové) o konferenci IATUL 2018.

Podrobné informace o všech aktivitách AKVŠ jsou na webových stránkách asociace.

International Association of University Libraries (IATUL)⁵

ČVUT je členem asociace IATUL od roku 2001. Mezinárodní asociace IATUL byla založena v roce 1955 pod názvem *International Association of Technological University Libraries* jako platforma pro sdílení zkušeností knihoven technických univerzit. Vzhledem k vývoji v oblasti knihovnicko-informační praxe univerzitních knihoven a s tím souvisejícího rozvoje členské základny došlo v roce 2014 ke změně názvu na *International Association of University Libraries*. Zkratka IATUL zůstala zachována.

IATUL pravidelně organizuje své výroční konference v různých částech světa. V roce 2018 se ve dnech 18. – 21. 6. 2018 konala 39. konference IATUL v norském Oslu a její hlavním tématem bylo *Libraries for the Future - From Inspiring Spaces to Open Science*. ČVUT reprezentovala Lenka Hrdličková (Němečková) s příspěvkem *Publishing behavior of engineers in the changing times*.

LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche)⁶

Členem LIBER - Asociace evropských vědeckých knihoven - je ÚK od roku 2010. Asociace byla založena v roce 1971, od roku 2009 sídlí v holandském Haagu a sdružuje více než 420 knihoven z více než 40 zemí. Hlavním cílem LIBER je reprezentovat zájmy evropských vědeckých knihoven, jejich univerzit a jejich vědců. V roce 2018 byla klíčovou akcí 47. výroční konference LIBER, která se konala ve dnech 4. 7. – 6. 7. 2018 ve francouzském Lille. Hlavní téma bylo *Research libraries as an Open Science hub: from strategy to action*. LIBER vyhlásila v roce 2017 dvouletý program *Emerging Leaders Programme* pro vzdělávání vedoucích pracovníků univerzitních knihoven, kterého se účastnila Lenka Hrdličková (Němečková). V roce 2018 se konal závěrečný seminář v termínu 1. – 3. 7. 2018 v Lille.

CESAER (Conference of European Schools for Advanced Engineering Education and Research)⁷

ČVUT je členem asociace CESAER. Při asociaci působí komise *Task Force Open Science* (TFOS), jejímž cílem je podporovat a formulovat strategii pro otevřený přístup k výzkumným výstupům (tzv. Open Access, v širším pojetí tzv. Open Science). Komise spolupracuje s dalšími iniciativami na podporu otevřeného přístupu v Evropě i ve světě, včetně Evropské komise, a je jedním ze subjektů, které by měly ovlivňovat směřování otevřenosti v oblasti vědy a vědeckých výsledků v Evropě. Komise TFOS pracuje ve dvou skupinách, ve skupině pro otevřená data a skupině pro Open Access publikování. Členkou komise je Lenka Hrdličková, která je zapojena ve skupině pro OA publikování, se skupinou komunikuje v rámci pravidelných osobních i virtuálních setkání.

⁴ <http://www.akvs.cz>

⁵ <http://www.iatul.org>

⁶ <http://www.libereurope.eu>

⁷ <http://cesaer.org/en/home/>

ORCID (Open Research and Contributor ID)⁸

ČVUT je od roku 2016 členem ORCID. Organizace ORCID se zaměřuje na vytváření jedinečných mezinárodních identifikátorů autorit, zejména autorů, a nově také např. institucí. Identifikátor ORCID poskytuje trvalou identitu autorům, podobnou té, která byla vytvořena pro subjekty v digitálních sítích - identifikátor digitálních objektů (DOI). Členství v ORCID umožňuje integraci a správu identifikátorů ORCID v informačním systému ČVUT. ORCID slouží jako sekundární identifikátor osoby na ČVUT a takto je propojený s celou informační infrastrukturou univerzity.

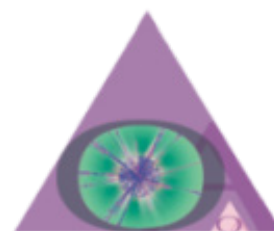
Crossref⁹

Ústřední knihovna ČVUT je členem Crossref od roku 2013. Agentura Crossref je jednou z hlavních registračních agentur pro přidělování jedinečných a trvalých identifikátorů díla DOI. Díky členství má ČVUT možnost přidělovat veškerým svým elektronickým publikacím jedinečný identifikátor DOI a využívat navazující služby. Z nich ČVUT využívá nástroj *Similarity Check* na kontrolu původnosti publikovaných textů.

SCOAP³ (Sponsoring Consortium for Open Access Publishing in Particle Physics)¹⁰

ČVUT je členem v konsorciu SCOAP³ koordinovaného Evropskou organizací pro jaderný výzkum (CERN). Členství zaručuje autorům možnost bezplatně publikovat články z oboru částicové fyziky ve vybraných vědeckých recenzovaných časopisech konsorcia v režimu Open Access bez povinnosti platit autorské poplatky za Open Access publikování (tzv. APC - Article Processing Charges).

MDPI (Multidisciplinary Digital Publishing Institute)¹¹

Prostřednictvím ÚK se ČVUT připojilo do programu *Institutional Open Access Program* (IOAP) a stalo se od 1. 11. 2017 institucionálním členem u švýcarského vydavatele odborných recenzovaných OA časopisů MDPI. ČVUT se tím přidalo k řadě významných evropských a světových technických univerzit, které již výhody členství využívají, např.: ETH Curych, TU Mnichov, Univerzita Bern, TU Vídeň, RWTH Aachen, California Institute of Technology, Harvard, MIT. Členství je zdarma a poskytuje publikujícím autorům z ČVUT snížení poplatků za APC (Article Processing Charges) o 10 %.

⁸ <https://orcid.org/>

⁹ <http://crossref.org/>

¹⁰ <http://scoap3.org/>

¹¹ <http://www.mdpi.com/about/ioap>

17.2 Zahraniční cesty, konference, stáže

- ICEPOPS 2018 a LILAC 2018, Velká Británie, Liverpool, 3. 4. – 6. 4. 2018 (Michaela Morysková)
- Stáž na Univerzitě St. Andrews, Velká Británie, St. Andrews, 9. 4. – 13. 4. 2018 (Lenka Hrdličková)
- Studijní cesta SDRUK po saských knihovnách, Německo, 25. 4. – 27. 4. 2018 (Lenka Krejčová, Věra Kočová, Ludmila Kučerová)
- Program Erasmus+ Aristotle University of Thessaloniki Library & Information Centre, Řecko, Thessaloniki, 13. 5. – 18. 5. 2018 (Tereza Šorejsová)
- Program Erasmus+ Lanchester Library University of Coventry, Velká Británie, Coventry, 11. 6. – 15. 6. 2018 (Michaela Morysková)
- IATUL 2018, Norsko, Oslo, 18. 6. – 21. 6. 2018 (Lenka Hrdličková)
- LIBER Emerging Leaders závěrečný seminář, Francie, Lille, 1. 7. – 3. 7. 2018 (Lenka Hrdličková)
- EuroCRIS Strategic Membership Meeting: Research Information Management: from an Institutional to a National-Level Implementation, Polsko, Varšava, 26. 11. – 28. 11. 2018 (Lenka Hrdličková)
- Research Skills and Information Literacy in the Workplace, Německo, Mnichov, 3. 12. – 5. 12. 2018 (Lenka Hrdličková)

17.3 Hosté v ÚK

V květnu 2018 navštívili ÚK studenti oboru knihovnictví z Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě. Pracovníci knihovny pro ně připravili exkurzi a seznámili je s organizací knihovnických a informačních služeb na ČVUT.

V září 2018 byla připravena exkurze pro pracovníky Akademické knihovny Jihočeské univerzity, kteří projevíli zájem o všechny aktivity ÚK.

Vzhledem k nejistotě termínů při stěhování musela knihovna odmítnout projevené žádosti o návštěvu zahraničních kolegů v rámci programu ERASMUS+.

18. Projekty (grantová a rozvojová činnost)

18.1 Realizované v roce 2018

- *NOV@ 2018 – Knižní novinky v technických oborech. 10. prodejní výstava zahraničních knih pro studijní a vědní obory ČVUT* – projekt v rámci *Fondu pro podporu celoškolských aktivit ČVUT*, řešitelka Daniela Nová.
- *Podpora rozvoje studijního prostředí na ČVUT v Praze* – projekt v rámci OP VVV, Výzva č. 02_17_044, řešení Aktivita č. 3: *Informační zdroje pro výuku*. Projekty č.: CZ.02.2.67/0.0/0.0/17_044/0008539 a CZ.02.2.67/0.0/17_044/0008540.
- *Institucionální plán (IP) ČVUT 2018*, v jeho rámci Dílčí aktivita ÚK DÚ 38 *Úpravy integračních částí Alpeh*, řešitelka Helena Kovářiková; spoluřešitelé Antonín Skopec, Tereza Šorejsová a pracovníci VIC.

19. Publikační a přednášková činnost

Příspěvky na konferencích

1. KOVÁŘÍKOVÁ, Helena, Lenka NĚMEČKOVÁ, Tereza ŠOREJSOVÁ, Petr KAREL a Ivo PRAJER. Integrace knihovního systému v informačním systému ČVUT. In: *Knihovní informační systémy a jejich začlenění do IS vysokých škol: sborník příspěvků ke konferenci: Špindlerův Mlýn, 21. 5. – 22. 5. 2018*. Plzeň: Západočeská univerzita, 2018. ISBN 978-80-261-0784-2.

Prezentace na konferencích a seminářích

1. NĚMEČKOVÁ, Lenka. Publishing behavior of engineers in the changing times. In: *IATUL 2018, 18. 6. – 21. 6. 2018, Oslo*.
2. MORYSKOVÁ, Michaela a Alexandra VANČUROVÁ. Sdílení dobré praxe z domova i ze světa: aktivizující metody ve výuce. In: *Seminář IVIG 2018, 6. 9. 2018, Praha* [online]. [cit. 26. 3. 2019]. Dostupné z: <https://akvs.upce.cz/wp-content/uploads/2018/09/6-Moryskova.pdf>

Postery na konferencích

1. MORYSKOVÁ, Michaela. My cup of british inspiration: ICEPOPS 2018 a LILAC 2018 [poster]. In: *Bibliotheca academica 2018, 29. 10. – 31. 10. 2018, Plzeň, ČR*.
2. HRDLIČKOVÁ, Lenka. IATUL [poster]. In: *Bibliotheca academica 2018, 29. 10. – 31. 10. 2018, Plzeň, ČR*.

Vyzvané přednášky

1. NĚMEČKOVÁ, Lenka. Vyhněte se predátorům aneb jak dobře publikovat. Praha, PedF UK, 13. 3. 2018.
2. NOVÁ, Daniela, Michaela MORYSKOVÁ, Lenka NĚMEČKOVÁ. Katedra 114 – porada katedry – autor-ské právo, citování, nákup el. knih, ORCID. Praha, FEL ČVUT, 13. 10. 2018.

20. Přílohová část

Seznam zaměstnanců k 31. 12. 2018

Jméno	Tel. 22435....	E-mail	Zařazení
Machytková Marta	9801	marta.machytkova@cvut.cz	ředitelka
Hrdličková Lenka	5000	lenka.hrdlickova@cvut.cz	zástupkyně ředitelky
Bartošová Lydie Franka	8450	lydie.bartosova@cvut.cz	odd. služeb
Bártová Tereza	9986	tereza.bartova@cvut.cz	odd. podpory studia
Bořilová Stanislava	8455	stanislava.borilova@uk.cvut.cz	lokální knihovna FBMI
Civínová Zdena	9986	zdena.civinova@cvut.cz	odd. podpory studia
Ečerová Lenka	9994	lenka.ecerova@cvut.cz	odd. služeb
Hanzlová Dana	9983	dana.hanzlova@cvut.cz	odd. fondů
Karlová, Tereza	9997	tereza.karlova@cvut.cz	šeredaktorka AP
Kočová Věra	9994	vera.kocova@cvut.cz	odd. služeb
Kováříková Helena	8451	helena.kovarikova@cvut.cz	vedoucí odd. fondů
Krejčová Lenka	9984	lenka.krejcova@cvut.cz	vedoucí odd. služeb
Kučerová Ludmila	9800	ludmila.kucerova@cvut.cz	odd. služeb
Kybal Martin	9997	martin.kybal@cvut.cz	redakce AP
Libovická Helena	9984	helena.libovicka@cvut.cz	odd. služeb
Lysáková Ivana	8340	ivana.lysakova@cvut.cz	lokální knihovna FJFI
Morysková Michaela	9938	michaela.moryskova@cvut.cz	odd. podpory studia
Nová Daniela	9987	daniela.nova@cvut.cz	odd. fondů
Ohara Michelle	9997	michelle.ohara@cvut.cz	redakce AP
Poláčková Ilona	9987	ilona.polackova@cvut.cz	odd. fondů
Sedláčková Jana	8445	jana.sedlackova@cvut.cz	odd. fondů
Skopec Antonín	8451	antonin.skopec@cvut.cz	technik
Statečná Zuzana	9985	zuzana.statecna@cvut.cz	odd. fondů
Šimáková Irena	9800	irena.simakova@cvut.cz	odd. fondů
Šinková Dana	8340	dana.sinkova@uk.cvut.cz	lokální knihovna FJFI
Šorejsová Tereza	8450	tereza.sorejsova@cvut.cz	odd. fondů
Šrůtová Leona	9191	leona.srutova@uk.cvut.cz	lokální knihovna FD
Tichá Ludmila	9982	ludmila.ticha@cvut.cz	vedoucí odd. podpory studia
Zaisová Miroslava	9983	miroslava.zaisova@cvut.cz	odd. fondů
Závěšický Jan	9986	jan.zavesicky@cvut.cz	odd. podpory studia
Žalská Marie	9983	marie.zalska@cvut.cz	odd. fondů